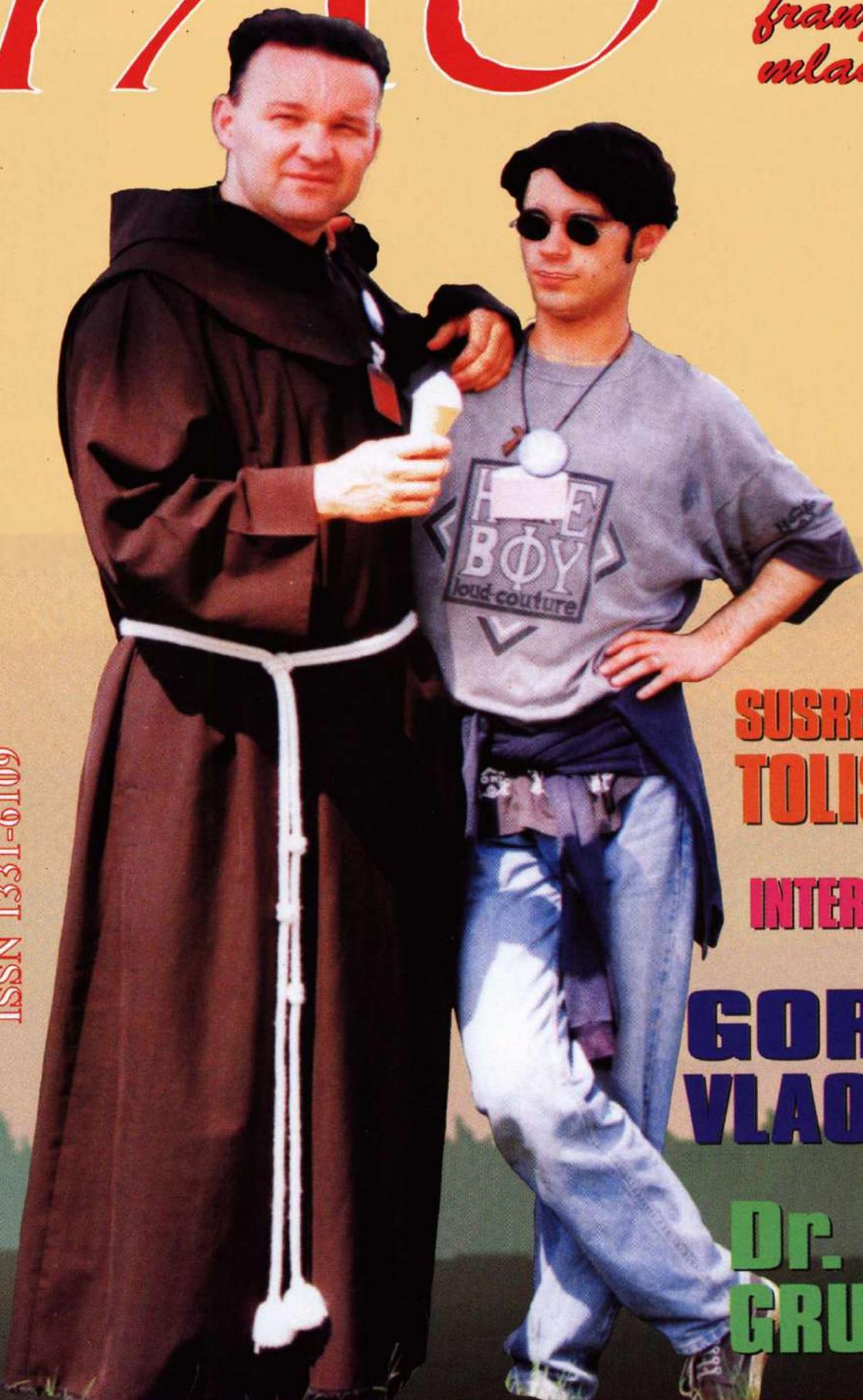

TAU

*List
franjevačke
mladeži*

BROJ 3 GODINA VI. LIJEPANJ 1998 CIJENA 6 KN.
ISSN 1331-6109

**SUSRET FRAME -
TOLISA '98**

INTERVJU:

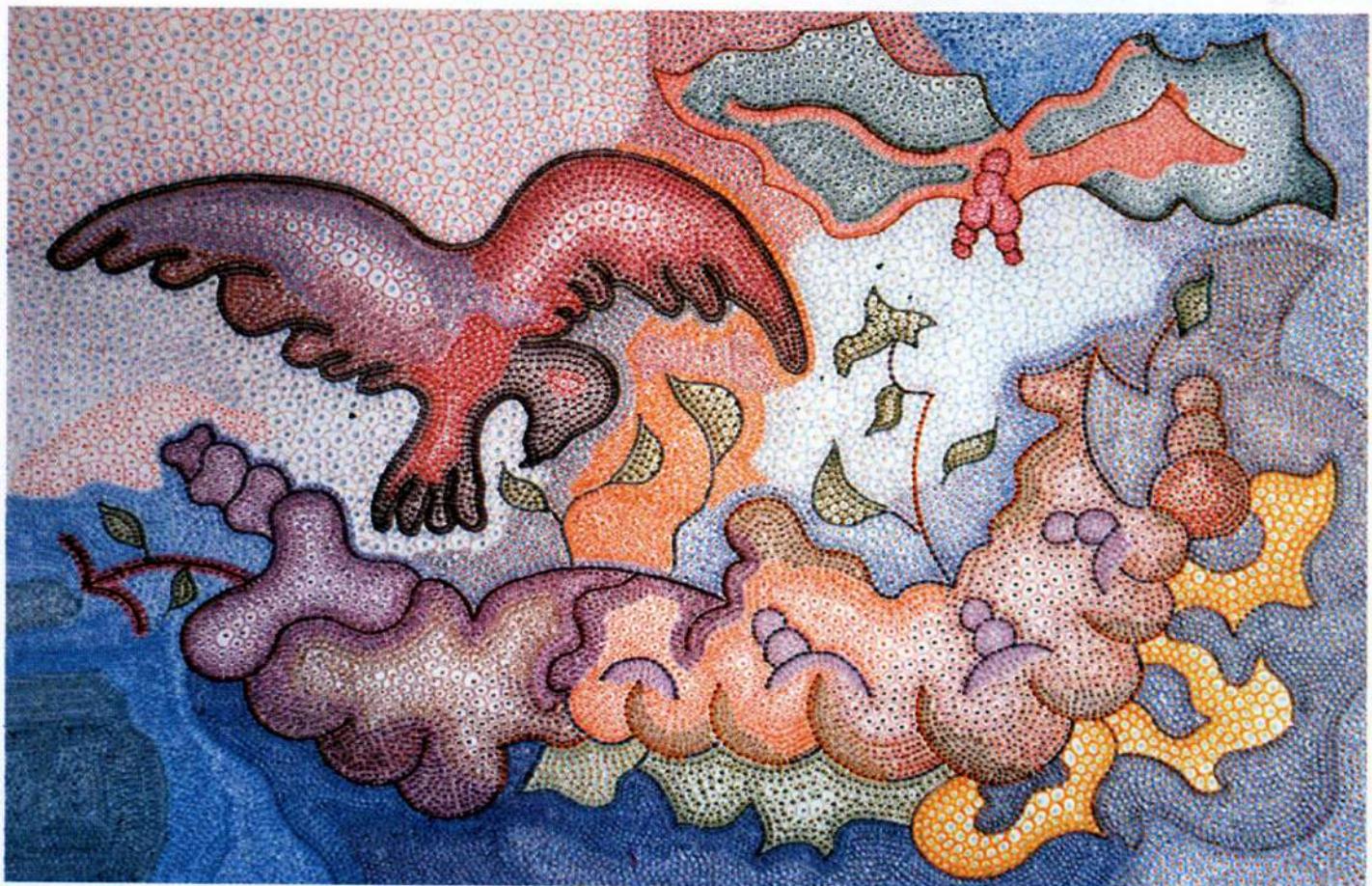
**GORAN
VLAOVIĆ,**

**Dr. IVAN
GRUBIŠIĆ**

TEMA BROJA: MLADI. DRUŠTVO I CRKVA

Nakon održane kolonije "Vladari neba", od koje je prihod namijenjen Eko-centru Beli, koji se bavi očuvanjem bjeloglavih supova, 24. svibnja otvorena je prodajna izložba na kojoj je po prvi put izloženo više od 100 slika. Ako kupnjom jedne od slika želite pomoći Eko-centru Beli, javite se u Nacionalnu središnjicu FRAME,
Kaptol 9, 10 000 Zagreb.
Tel./faks: 01/481-48-24 ili frama.centar@ofm.hr

Uvodna riječ

SVJETSKO PRVENSTVO, INTERNET I UVODNICI

Stiglo je ljeto. Pred nekim je odmor, pred nekim pak ispiti. Svjetsko prvenstvo u nogometu je također tu, pred nama, ali i tu u novom broju Tau-a. Kroz razgovor s hrvatskim reprezentativcem Goranom Vlaovićem koji će, noseći ga oko vrata, odvesti Tau (privjesak naravno, ne list) u Francusku, na samo Prvenstvo. Početkom ljeta to svjetsko prvenstvo biti će glavna tema u društvu, a to društvo je glavna tema u ovom broju Tau-a. Točnije mladi, njihovo mjesto u društvu i njihovo mišljenje o društvu i Crkvi kao sastavnom dijelu tog društva i o ulozi mladih u Crkvi, kao bitnih nositelja te iste Crkve.

Vrijeme koje je neposredno iza nas obilovalo je susretima Franjevačke mладеžи na svim razinama od mjesnih, provincijskih, pa sve do nacionalnog. Svi oni su naravno zastupljeni u Tau-u i riječu, ponegdje i slikom, a zasad, nažalost, još uvijek bez tona. No, u skoroj budućnosti možda će i to uslijediti. Naravno list nećemo raditi u obliku glazbene čestitke, nego ćemo to pokušati napraviti preko mreže svih mreža - Interneta. Na Internetu se odnedavno nalaze stranice posvećene FRAMI, a nadamo se da će uskoro tamo svoje mjesto naći i Tau. Tau - on line. Detaljnije o tome možete pročitati na stranicama ovog broja.

S obzirom da ovo pišem negdje oko ponoci i stvarno nemam snage nastaviti dalje, tekst će ovdje nasilno prekinuti. I onako sumnjam da netko od vas ove uvodnike uopće i čita. Baš me zanima hoće li netko imati neki komentar za ovakav kraj uvodnika. Bilo kakav, bar ću znati da ga je pročitao.

Dario Brigić

SADRŽAJ

4 Tema broja

Mladi, društvo i Crkva

10 Intervju

Dr. Ivan Grubišić

13 Istraživanje

Mladi o društvu

14 Susreti

Nacionalni susret
FRAME u Tolisi

16 Vijesti o FRAMI

20 Intervju

Goran Vlaović

23 Predstavljam

FRAMA na
Internetu

24 Dogadaji

Likovna kolonija
"Vladari neba"

26 Riječ sociologa

Društveni nauk
Crkve i mladi

28 Papina poruka FRAMI

30 Anketa

Socijalni problemi mladih

32 Foto-reportaža

Mjuzikl "Brat Sunce"

33 Poezija

34 FRAMA - pogled iznutra

Angažman FRAME
u društvu

36 Živi svijet oko nas

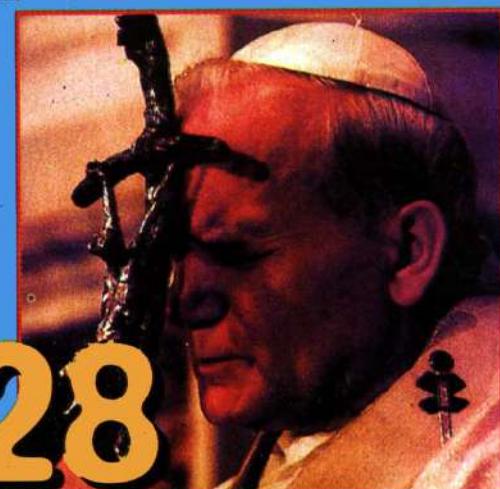
Vrijeme je za Sljeme

38 Jeste li znali

14

20

28

TAU LIST FRANJEVAČKE MLADEŽI

List izdaje: Nacionalna središnica Franjevačke mладеžи

List uređuje: Novinska agencija FRAME

Glavni i odgovorni urednik: Dario Brigić; Zamjenik glavnog urednika: Igor Kanižaj; Grafički urednik: Ivan Jengić

Urednik fotografije: Mario Miloš

Suradnici: Ana Kršinić, fra Leonardo Kovačević, Gorana Bukša, Ivana Hanaček, Ivana Belušić, Lidija Miler, Marina Damjanović, Zorana Perinić, Davor Mavrić, Goran Friedrich, Marija Magdić, Mirjana Tirić, Marija Nadilo, Magdalena Katić, Renata Curic, Siniša Pucić, Nina Pavlović, Andreja Križanić, Dragica Jengić, fra Darko Tepert, Alenka Golubić, Marija Kilić, Ilijana Mandić, Fabijan Kale, Ivana Stiperski, Helena Salopek, Ivan Uremović, Danko Ivošević, Renato Matić

Lektor: fra Krunoslav Kocijan; Unos teksta: Marija Magdić

Adresa uredništva: Kaptol 9, 10 000 Zagreb, Hrvatska

Tel. /fax: 01/481-48-24

E-mail: frama, centar (ofm. hr)

Broj žiro računa: 30105-678-106622

Broj deviznog žiro računa (kod Privredne banke Zagreb d. d.): 70310VAL-5782800-558443 (za Udrugu Franjevački pokret)

Pretplata: Godišnja pretplata za 5 brojeva za Hrvatsku iznosi 30 Kn, za B i H 8,75 DM (30 Kn), za inozemstvo 12,5 DM

Rukopisi i fotografije vraćaju se u dogovoru s uredništvom.

PRIPREMA: SPOMIK D. o. o. DTP Studio Tipomanija; TISAK: Offset - Markulin / Lukavec

O NEOZBILJNOM BOGU I

Kad mi je moj prijatelj Lav spomenuo da bih mogao napisati tekst o socijalnom nauku Crkve, pružajući mi pri tom otvoreno polje na kojem se talasaju mnogovrsne misli ispresjecane raznim putovima, našao sam se u dilemi kojim putem ići i koji dio ovog bogatog svijeta iznijeti Vam na vidjelo.

Živa voda u svakom potoku

Jedno od najizvrsnijih čudesa u tom svijetu jest ono koje i Vi vjerljivo, barem po čuvenju, poznajete pod imenom "dostojanstvo ljudske osobe". To je zaista najdivniji potporanj zdanja na kojem je sagraden, odnosno na kojem se stalno nadograđuje i adaptira objekt našeg promišljanja; socijalni nauk Crkve. Dostojanstvo ljudske osobe, kao što Vam je poznato, izvire iz predivnog Izvora za koji bi poznati Akvinac rekao kako se nešto takvo općenito naziva Bog. Čovjek svoje izvoriše, ukoliko ga ima hrabrosti i odvažnosti pomno pratiti, neizostavno pronalazi u Bogu. Taj čovjek ne pada s neba, on izvire iz Neba i dokle god u njemu teče struja života, ostaje on, ma kako ponekad bio zagaden raznim otpadom, ostaje on ipak neizostavno povezan sa svojim Izvorom. I zato je svaki ljudski potok, pa i usmrđjeli kanal, dostojan

kojega danas poznajemo pod nekim imenom možda opet plivati pastrve, taj znak bistrih gorskih brzaca. Zato je svako ljudsko korito sveto - može biti onečišćeno, ali to nam samo daje zadatak da u sebi razvijemo ekološku svijest i

Živimo u ozbiljnem svijetu u kojem se zna mjesto Boga, klinaca i mudraca; Bog na oltar, klinici na ulice, a mudraci u sabornice da mudruju o Bogu i klincima - bez njih, naravno.

pronademo način na koji ga možemo očistiti.

Nikako ga ne možemo odbaciti, reći da je to "propali projekt", jer sablažnjavajući se nad njim, sablažnjavamo se nad njegovim Izvorom iz kojega i sami istječemo. Ima nekih tokova, o kojima se mi u ovoj našoj civilizaciji posebno "brinemo", a o kojima bih Vam ja iznio neka svoja zapažanja.

To su tokovi kojima gradimo nasipe, betoniramo korita, čistimo im floru i pročišćavamo faunu..... a onda se silno iznenadujemo kad nenadano tim našim kroćenim koritima protutnji bujica i odnese sav naš trud. Tokovi o kojima Vam

ovdje govorim općenito su poznati pod imenom "mladi", pa se nadam da ih i Vi poznajete pod istim nazivljem.

Neozbiljni Bog u ozbiljnome svijetu

Fascinantno je koliko silno nepovjerenje gajimo u ovoj našoj džungli od civilizacije u te

očišćenja i poštovanja, jer njime još uvijek protiče živa voda, voda kojoj nikakvi stari "frižideri" i "vešmašine" ne mogu oduzeti njenu svetost - jer, i to znate, oni će istrunuti, voda će ih odnijeti, a ona će i dalje teći, te će i u najgorem kanalizacijskom kanalu

DOSTOJANSTVU BALAVACA

tokove, naše mlade, omladinu, mladež... Silno se trudimo zadržati ih što duže djetinjim, nedozrelim, pod našom paskom i kontrolom, jer mi znamo najbolje što je dobro za njih i kojim koritom i kako imaju teći. A kad ta korita nabujaju, napune se alkoholom, drogom, pornografijom i svim ostalim otpacima spomenute civilizacije koje bujica pokupi kad nam izmakne kontroli, onda obično tražimo krivca za to: "Drž'te lopova!" - viču po Aeropagu i svi trče, a lopova ni za lijek.

Ozbiljni stručnjaci tada grade programe, projekte veće i učinkovitije kontrole tih malih, neodgovornih divljaka, a neozbiljni Bog, ne shvaćajući vjerljivo ozbiljnost situacije, čini sve nekako naopako. On šalje svoga glasnika, poizbor Junaka s najvećim projektom očišćenja svijeta, kome? Petnaestogodišnjoj klinki! Od Boga Uzvišena, poznatija kao Djevica Marija, imala je petnaestak godina kad je prihvatala aktivno sudjelovati u izgradnji boljeg svijeta - dakle, po našim svagdašnjim mjerilima bila je još klinka. Bog za svog najbližeg suradnika odabire neozbiljno i neoprezno, rekli bismo mi, upravo neku klinku, a ne ozbiljnog i provjerenog čovjeka.

Dostojanstvo klinaca izvire iz Božje neozbiljnosti

Bog, za kojega je za prepostaviti, barem iz moje perspektive, da dobro poznaje ljude, smatra da čovjek od petnaestak godina jest onaj čovjek s kojim On može računati, sklapati savez, pronalaziti suradnike. Bojim se da mi u našim klincima manje vidimo suradnike, a više radnike. Bog ih je, upravo po Mariji, ali i po Samuelu, Davidu, Jeremiji i po mnogim drugima, pozvao da budu subjekti u izgradnji boljeg svijeta. Mi bismo željeli biti posrednici između njih i Njega

i, kako to čine posrednici, ubrati neku proviziju zaslugu u tom poslu.

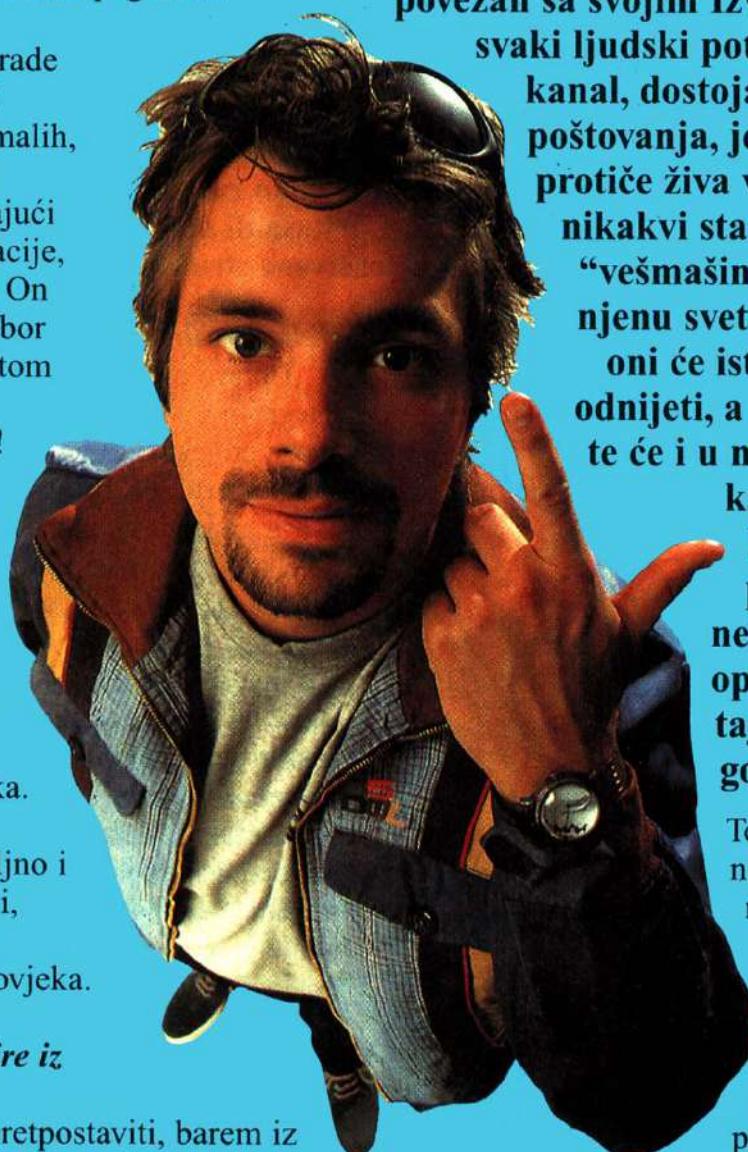
Ali, mladi se ne daju, bujice provaljuju na sve strane i kao da Nebo opet prijeti potopom.

Čovjek ne pada s neba, on izvire iz Neba i dokle god u njemu teče struja života, ostaje on, ma kako ponekad zagaden bio raznim otpadom, ipak neizostavno povezan sa svojim Izvorom. I zato je svaki ljudski potok, pa i usmrđjeli kanal, dostojan očišćenja i poštovanja, jer njime još uvijek protiče živa voda, voda kojoj nikakvi stari "frižideri" i "vešmašine" ne mogu oduzeti njenu svetost - jer, i to znate, oni će istrunuti, voda će ih odnijeti, a ona će i dalje teći, te će i u najgorem kanalizacijskom kanalu kojega danas poznajemo pod nekim imenom možda opet plivati pastrve, taj znak bistrih gorskih brzaca.

Teško je sad Boga pozvati na red, i tumačiti mu da je negdje pogriješio u svezi glede odnosa prema mladima, a još mi se teže čini uvjeravati naše lokalne mudrace da možda Bog ima pravo kad vjeruje klincima. Ovim sam

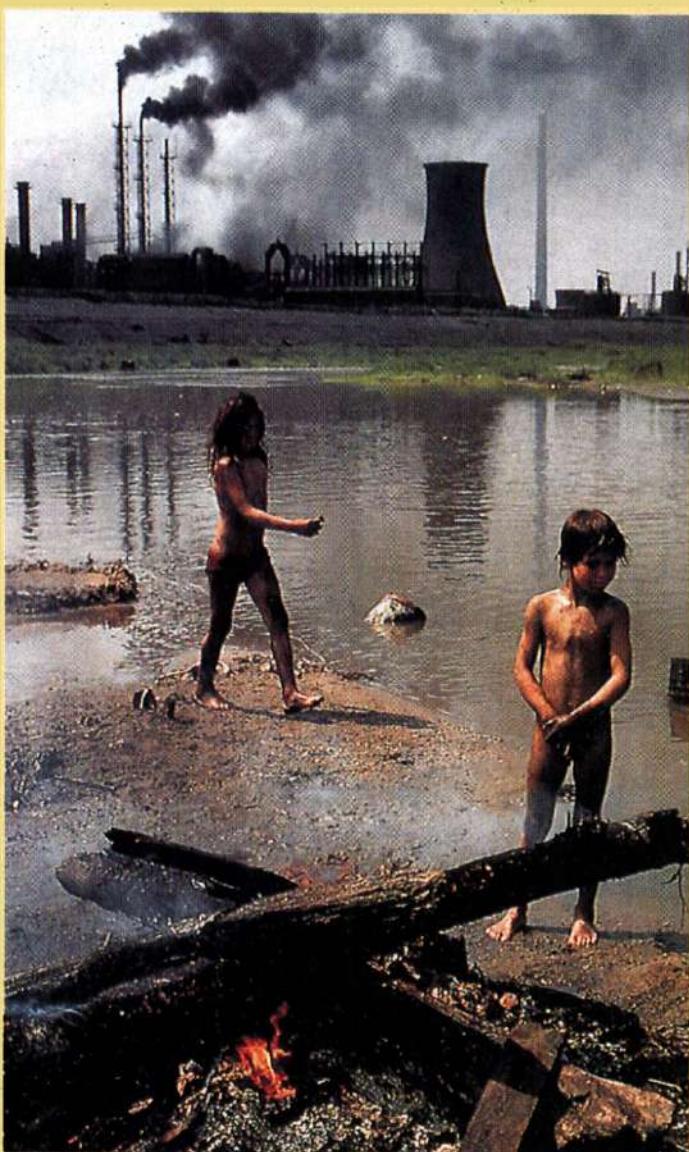
sličicama samo htio ukazati da i klinci imaju svoje neotudivo dostojanstvo. Ono izvire iz Božje neozbiljnosti, a mi živimo u ozbiljnem svijetu u kojem se zna mjesto Boga, klinaca i mudraca; Bog na oltar, klinici na ulice, a mudraci u sabornice da mudruju o Bogu i klincima - bez njih, naravno.

Gordan Črpčić

PROJEKT NOVA SVJETSKA ETIKA - IZLAZAK IZ DRUŠTVENE AGONIJE?

Trenutačno je na političkoj sceni najaktualnija tema nova europska valuta euro, pa je tako činjenica međudržavnih integracija izazovna i vjerskim i etičkim pitanjima. Očigledno, svijet postaje globalno selo i danas je globalna svijest veća nego ikada. Problemi u pojedinim državama rješavaju se na jednom mjestu (sjedište UN-a, recimo), štoviše subdina nekoliko milijuna ljudi ovisi o nekolicini gospode sa skupim kravatama i aktovkama, koji su tisućama kilometara daleko od mjesta zbivanja. Takvo zbljižavanje kontinenata, zgušnutost informacija te centriranost moći i vlast izazov je i za nas kršćane, posebno ukoliko je sve veći broj žrtava društveno-političkih nepravdi, raznovrsnih diskriminacija, a posebno ukoliko raste i broj gladnih, a taj broj, nažalost raste. Tu više ne može pomoći skromna pomoć Caritasa ili neke druge dobrotvorne organizacije, nego je potreban mnogo dublji zahvat u same društvene strukture.

Weltethos ili svjetska etika

Upravo ovaj projekt odgovor je na izazov svjetske integracije. Jedan od glavnih pobornika i propagatora ovoga projekta jest jedan od najvećih teologa našega stoljeća **prof. dr. Hans Küng**. Osnovne pretpostavke ovoga projekta su: nema novoga i boljega svjetskog poretka bez mira između civilizacija; nema mira među civilizacijama bez mira među religijama, koje su pokretači civilizacija, a nema ni mira među religijama bez dijaloga, pa unatoč svim dogmatskim razlikama i vjerskim fundamentalizmima današnje religije trebaju stvoriti i nametnuti svijetu svoju zajedničku etiku. Stvaranje nove svjetske etike ne znači dokidanje Tore, Biblike, Kurana ili Bhagavadgite, nego nastojanje da isplivaju na površinu sve etičke i moralne, općeljudske norme koje njeguju te religijske tradicije. Zašto je važan jedan ovakav golem napor u dijalogu među religijama, govori Küng u svom govoru u Amsterdamu 1996., kada se održavala međunarodna konferencija na temu "Snaga kulture": "Negativnim izričajima: nema novog svjetskog poretka samo
- diplomatskim intervencijama
- običnim humanitarnim akcijama
- vojnim intervencijama te
- međunarodnim pravom i zakonima
pozitivnim terminima: bolji svjetski poredak ostvariti će se samo na temelju:
- zajedničke vizije idealja, vrednota, ciljeva i kriterija
- globalne odgovornosti pojedinih naroda i njihovih voda
- nove povezane i ujedinjene etike cijele ljudske vrste. "

Iz uvida Deklaracije o svjetskoj etici

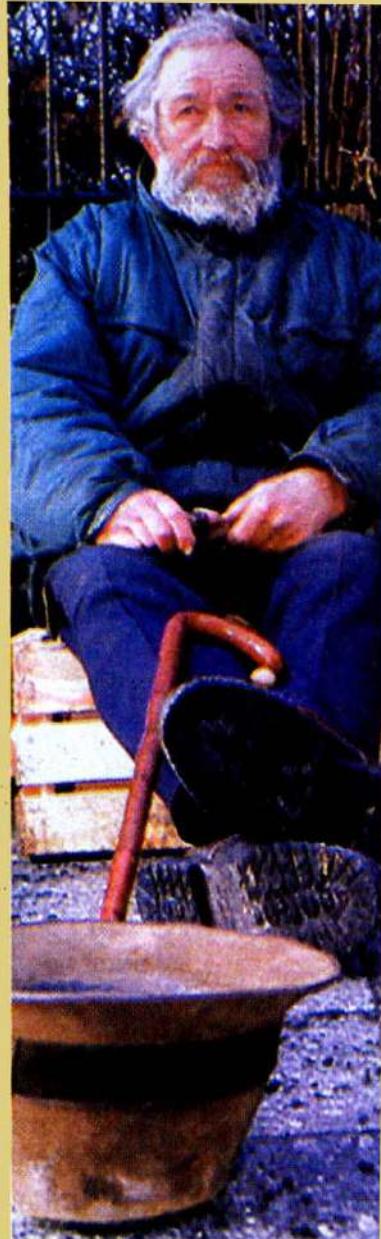
Svijet je u agoniji. Agonija zahvaća sve takvom brzinom da se osjećamo prisiljeni ukazati na oblike u kojima se javlja kako bi svima bila jasna dubina naše zabrinutosti. Mir nam izmiče, planet se razara, susjedi žive u strahu jedni od drugih, žene i muškarci se medusobno otuduju, djeca umiru... Osudujemo bijedu koja guši životne mogućnosti, glad koja iscrpljuje ljudsko tijelo, gospodarske nejednakosti koje prijete uništenjem tolikih obitelji. Osudujemo društvene poremećaje nacija, nepoštivanje pravde koja potiskuje gradane na rub društva, anarhiju koja se uvlači u naše zajednice, besmisleno umiranje djece uslijed nasilja. Posebno osudujemo agresiju i mržnje u ime religije. Stoga izjavljujemo: ovisni smo jedni o drugima. Svaki od nas ovisi o dobrobiti cjeline. Zato poštujemo zajedništvo živih bića - ljudi, životinja, biljaka - te se brinemo za očuvanje Zemlje, zraka, vode i tla. Za sve što činimo snosimo individualnu odgovornost. Sve naše odluke, akcije i propusti imaju posljedice. Prema drugima trebamo postupati onako kako želimo da oni postupaju prema nama... Otvarajući svoja srca jedni za druge, trebamo prevladati uskogrudna prepričanja da bi se moglo ostvariti svjetsko zajedništvo i da bi se mogla njegovati kultura solidarnosti i povezanosti.

Središnji dokument ove ideje jest "Deklaracija o svjetskoj etici" koja je donesena na Parlamentu svjetskih religija, koji se održao 1993. u Chicagu. Shemu Deklaracije napravio je već spomenuti katolički teolog Hans Küng i njegovi suradnici. Dokument donosi četiri glavne smjernice: obveza da njegujemo kulturu nenasilja i da poštujemo sva živa bića, obveza njegovanja kulture solidarnosti i pravednog ekonomskog poretka, obveza njegovanja tolerancije i življenja u istini te obveza njegovanja ravnopravnosti i partnerstva među ženama i muškarcima. Sve su ove smjernice koncentrirane oko četiri glavne norme koje imaju sve svjetske religije: ne ubij ili poštuj život, ne smiješ krasti ili postupaj pravedno, ne laži ili uvijek govori i svjedoči istinu te ne sagriješi bludno ili poštuj ljudsku spolnost!

HANS KÜNG - PREVIŠE OSPORAVAN I PREMALO UPOZNAT?

Zasigurno, jedan od najvećih teologa dvadesetog stoljeća, koji je nedavno proslavio i svoj sedamdeseti rođendan, Hans Küng, uvijek je bio, posebno u nas Hrvata, na crnoj listi teološke literature.

Vjerojatno je to i razlog da nemamo prevedene njegove glavne knjige na hrvatskom (Christ sein?, Unfehlbar?, Die Kirche, itd...), ipak za one koji ne znaju njemački jezik preporučam izvrsnu Küngovu knjigu "Postoji li Bog?". Inače, Küng je rođen 1928. u Švicarskoj, najstariji je od sedmoro braće i sestara, a nakon studija filozofije i teologije u Rimu, Parizu, Amsterdamu, Berlinu, Madridu i Londonu, najprije je znanstveni asistent na teologiji u Mönsteru, a zatim redovni profesor fundamentalne teologije u Töbingenu, gdje još uvijek živi i radi. Budući da je od rana bio veliki ekumenist, želio je raspraviti sporno pitanje papinstva, za što je odmah bio optužen od Vatikana zbog slobodnijeg shvaćanja papine nepogrešivosti, a zatim svaka njegova knjiga uzburkava duhove u katoličkoj javnosti, ponajprije zbog kritike crkvenih struktura u Rimu te na koncu dobiva zabranu predavanja na teološkom fakultetu u Töbingenu. Danas je vrlo aktivan kao predsjednik zaklade Weltethos te i danas putuje po cijelom svijetu promičući ideju o zajedničkoj etici, koja jedina jamči miran suživot na planeti Zemlji.

Na kraju, dokle izolirano kršćanstvo?

Ako me, na kraju, pitate za najteži korak pri ovom zajedničkom hodu svih ljudi, ne više samo svih religija, prema svjetljoj budućnosti koju jamči samo nova zajednička etika, to je onaj početni korak - izlazak kršćanstva, to jest svih nas kršćana, iz naših oklopa, izoliranosti koja nas čini sklonima da potcijenimo sve ono što nije kršćansko, da s visoka gledamo na ostatak svijeta kao da mi jedino posjedujemo nekakve tajne ključeve istine i spasenja. No, sjetite se samo "Titanica!"

Leonardo Kovačević

IZAZOVNI KRIST U PONCHU ili ima li teologija oslobođenja i danas nešto za reći mladima

Gotovo je nemoguće govoriti danas o socijalnim problemima u svijetu, a ne spomenuti teologiju oslobođenja. Iako toliko osporavanu od visokih crkvenih struktura, danas nam teologija oslobođenja govori kako se ne valja zaustaviti samo na dubokoumnim promišljanjima sadržaja kršćanstva, nego ono treba postati

ponajprije preobražajna snaga u svijetu. Ukoliko kršćanstvo ne mijenja čovjeka kao osobu, ne suočava se s društvenim problemima, pogotovo siromaštvom, raznom vrstom diskriminacija, raznim političkim tlačenjima, ono ostaje prazno, mrtvo slovo, hrpa definicija i odredbi, dogmi i postaje jedno od mnogobrojnih sterilnih nauka i religija, možda nešto dužeg roka trajanja, kojih ima i previše. Zato je ključno pitanje teologije oslobođenja: "Što mogu Evandelja i Biblija značiti u svijetu u kojem vladaju glad, nepismenost i političke represije?" (Ivica Maštruk).

kako je počelo...

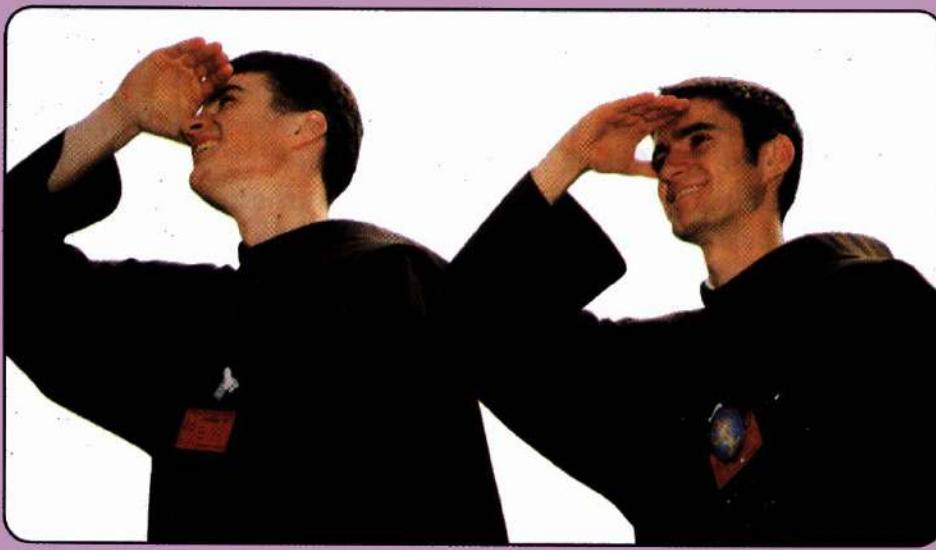
Svima je poznata tragična povijest Južne Amerike. Sve je počelo nasilnom kristijanizacijom vrlih katoličkih misionara. Kao dokaz tom izvanredno efikasnom pokrštenju, svjedoči indijanac iz plemena Maya: "Dolazak kršćanstva bio je početak žalosti, početak naše bijede. Došljaci su nas naučili strahu i naše je cvijeće uvelo. Zgazili su ga i uništili jer cvjetati je smjelo samo njihovo! " Naravno, "naši" misionari nisu zaboravili uvjeriti (vrlo mali) ostatak starosjedioca da će trpjeti Božju kaznu jer nisu prihvatali njihovu "Radosnu vijest". Čini se da još i danas, ali ne više malobrojni indijanci, nego i kršćani, trpe tu "Božju

kaznu". Latinska Amerika bila je onda potpuno opljačkana od kolonizatorskih sila Španjolske i Portugala (i to u ime kršćanskog Boga!!!), a danas maksimalno gospodarski eksplotirana ("kršćanskom") Europom i pogotovo svjetskim djeliteljem pravde, SAD-om - doista, teško je ne pisati satiru, kako to kaže Plaut. Upravo u toj Južnoj Americi,

pedesetih i šezdesetih godina ovoga stoljeća nikla je i teologija oslobođenja. Među 'očeve' ove teologije ubrajaju se teolozi Leonardo Boff, Gustavo Gutierrez i drugi. Osnovna i polazna namjera jest "spustiti teologiju na zemlju", preusmjeriti teološku misao na konkretnog čovjeka i njegove konkretne probleme. Zato ova teologija polazi od povijesnog Isusa Krista, Krista odjevenog u otrcani poncho koji je, između ostalog, sišao kako bi se solidarizirao sa siromasima, sa žrtvama nepravednog društvenog i političkog poretka, sa žrtvama svih vrsta diskriminacija. Ovaj Krist se ne miri sa situacijom, On naviješta Kraljevstvo Božje na kojem odmah valja raditi. Ovako teolozi oslobođenja zamišljaju ovaj proces: oslobođenje potlačenih naroda od uzdi nepravednog poretka i kolonizatorskih sila, oslobođenje čovječanstva u tijeku svjetske povijesti, te konačno oslobođenje od grijeha i potpuno pomirenje u zajedništvu s Bogom. Ovakve stavove teologija oslobođenja crpi ponajprije iz Biblije, a zatim iz dokumenata Drugog vatikanskog koncila (Gaudium et spes - Radost i nada).

sukobi...

Dakako, ovaj poziv nije svima bio ugodan. Vrlo dobro nam je svima poznata "genetski naslijedena" težnja visokih crkvenih struktura

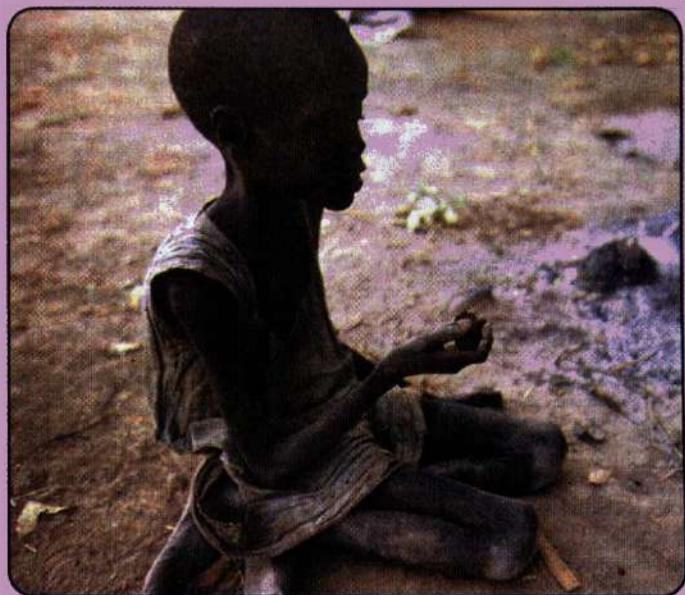

povezivanju s državama, i to napose s onim bogatim, vodećim svjetskim silama. I tako se 'novonikli' pokret našao na optuženičkoj klupi čiji su suci i porota bili predaleko od mesta događanja. Premda su postojale nekakve dileme i nedoumice koje su postavili neki teolozi oslobođenja (mnogi marksistički elementi, nasilje i revolucija kao sredstvo pravde, klasna borba, žestoka kritika crkvene hijerarhije, itd...), ipak, došla je više do izražaja zatvorenost i 'ukočenost' nekih visokih crkvenih 'čuvara vjere' jer pogled odozdo gotovo da potpuno mijenja pristup problemu. No, nije sve ostalo na tome. Krajem osamdesetih Vatikan izdaje "Uputu o kršćanskoj slobodi i oslobođenju", gdje papa iskazuje mnogo više razumijevanja prema ovoj teologiji, štoviše, on poziva na pojačanu angažiranost svih vjernika spram siromaha.

na kraju...

Hoće li teologija oslobođenja probuditi uspavano i inertno zapadno kršćanstvo koje se oportuno i 'povladivački' skriva pod skutima moćne i bezobzirne zapadne politike, a ne obazire se na bijedu svoje braće i sestara na drugim kontinentima, ovisi i o nama mladima. Važan je svaki uzdignuti glas, napisano slovo jer inače će naslov kojim se često dičimo - 'Katolička Crkva' = 'sveopća Crkva' - doživjeti tešku inflaciju. No, osim toga, teologija oslobođenja nas poziva na mnogo širu razinu djelovanja: od uobičajenog individualnog caritasa što je dobro i poželjno, ali i nedovoljno, potrebniji je mnogo agresivniji pristup problemu stvaranjem većih zajednica, a zašto ne i izrazito kršćanskih političkih stranaka koje bi se dostoјnije nosile s otvrdnulim nepravednim društvenim poretkom. Ovakav angažman spada u središte kršćanskog poslanja i samo ozbilnjim prihvatom ovakvoga izazova naše kršćanstvo i mladenački naboј može proći na ispit u zrelosti.

Leonardo Kovačević

TKO JE Leonardo Boff?

... rođen je 1938. u mjestu Concordia u Brazilu, od jedanaestoro braće i sestara još mu je i brat Clodovis svećenik i zagovornik teologije oslobođenja. S dvadeset godina Boff stupa u franjevački red te studira teologiju i filozofiju u Njemačkoj kod jednog od najvećih teologa našega stoljeća - Karla Rahnera. Nakon studija u Njemačkoj vraća se u Brazil, gdje se i dalje posvećuje znanstvenom radu predajući teologiju i filozofiju na franjevačkoj školi u Petropolisu, ali u stalnom dodiru sa siromasima. Jedan je od glavnih pobornika teologije oslobođenja, pa ni on nije izostavljen od raznih optužbi. Vrhunac njegova sukoba s Vatikanom doseže objavljinjem njegove najpoznatije knjige "Crkva, karizma i moć" 1985. Zbog njegove kritike ukočenih centralnih crkvenih struktura i zalaganja za redenje iskušanih oženjenih muškaraca, Boff dobiva za kaznu dvije godine šutnje (zabrana pisanja i propovijedanja), te uskoro biva smijenjen s uredničke dužnosti časopisa "Vozes". Nakon mnogih represija sa strane rimskih struktura, Boff 1992. skida franjevački habit i razrješuje se svećeničke dužnosti, no još uvijek je vrlo aktivan u pisanju te održava mnogobrojna predavanja širom svijeta, a uz intelektualni rad (profesor je filozofije na sveučilištu Rio de Janeiro) još uvijek radi s djecom-uličarima kojima nabavlja hranu te ih uči čitati i pisati. Pri izlasku iz Reda piše Boff svojim prijateljima: "... ne napuštam bitku nego je nastavljam voditi na drugačiji način. Napuštam svećeničku službu, ali ne i Crkvu; oprštam se od franjevačkog reda, ali ne i od Franje Asiškog... motivacije koje su nadahnule moj život i dalje postoje: to je angažman za kraljevstvo Božje koje počinje kod siromašnih; to je strast za Evangeljem, sučut s patnjom ovog svijeta, obveza oslobođenja potlačenih."

GLADNI DUHOM OPASNiji OD GLADNIH TIJELOM

INTERVJU S DR. IVANOM GRUBIŠIĆEM, TEOLOGOM I SOCIOLOGOM RELIGIJE, TE ŽUPNIKOM ŽUPE SV. ROKA U SPLITU

TAU: Tema ovoga broja TAU-a su socijalni problemi kao izazovi Crkvi i mladima u njoj. Koliko Crkva pristupa ozbiljno ovome problemu ili postoje li strahovi unutar nje radi uzvratnih prigovora?

Dr. Grubišić: Mislim da ulogu Crkve u društvu treba gledati s dva aspekta. Jedan je izvana, što se od nje očekuje izvana, što društvo od nje očekuje, drugo je iznutra, što sama Crkvi misli, što bi ona izvana mogla učiniti. Što se tiče ovog prvog pitanja, Što društvo očekuje od Crkve, upućuje na vjernike u ovoj našoj poziciji, u kojem je društvo veoma mnogo očekivalo od Crkve. Čak se smatralo da će Crkva biti jedan od tih faktora obnove, duhovne i materijalne, hrvatskog društva, jedan od nezamjenjivih faktora. Mislim da je to mišljenje o velikoj ulozi Crkve koju ona treba odigrati bilo bez naročitog pokrića. To je više bilo na jednom mentalnom sklopu zamišljaja Crkve kao snažne i jake institucije, koja naprosto ima rješenja i samo ih tako ponuditi ali i radi moralnog autoriteta kojeg Crkva ima. Međutim, kad se gleda iznutra, iz same Crkve, kako je ona najprije organizirana u tom vidu, ima li kadrove potrebne za to, ima li

Prema mladima nastaje opasnost od strane Crkve da im se uvijek nude nekakve pouke, etički principi, moraliziranje i teologiziranje.

institucije za to, a ne samo pojedince, kako su one organizirane, ima li ih dostaone, onda se vidi da Crkva

zapravo nema svojih programa za socijalnu agresivnu intervenciju. Ona je, prvenstveno zbog ratnih prilika, ostala na humanitarnoj i karitativnoj razini, i to samo kao posrednik onih koji su slali izvana, posređovala je i dijelila ovdje potrebnima. Ona se tek kroz karitas organizirala s nekim akcijama tek u početku, hoće li to izrasti u neku značajniju ustanovu, ali to je karitativni vid, ne socijalni, o kojemu sad govorimo. Mislim da, ono što se očekuje od Crkve, neće se baš dobiti, jer ni kadrovski ni organizacijski nije po mom mišljenju ni sposobna ni spremna ući u to. Ona je organizirala Ured za socijalni nauk Crkve, koji bi trebao privrednicima pružiti prvenstveno jednu informaciju stavova Katoličke Crkve o socijalnim

pitanjima, a to je samo intelektualna usluga. Ta intelektualna usluga je po sebi dobra ali ne dostačna da bilo što značajnije na velikom planu rješavanja uspije. Tu se mogu održati nekoliko predavanja sa stotinu slušatelja i s nedostatnom medijskom prezentacijom i na tome će ostati. Bit će jedna intelektualna usluga, ali po mom mišljenju, bez značajnije uloge u jednoj značajnoj prekretnici.

TAU: Što može jedan prosječni mladi kršćanin na tome polju napraviti kao jedan sustavni korak? Kako to pokrenuti na širem planu?

Dr. Grubišić: Jedna ideja se s jedne strane mjeri koliko je ona u sebi vrijedna, ali nju se konačno mjeri koliko je realizirana. Ako ona ostane na planu ideje, onda ona ne znači ništa. Ideja se može osmišljavati, ali od nje se ne može živjeti, treba biti konkretan. Na planu osobne akcije ili angažmana, bolje je išta nego ništa, to znači razvija duh solidarnosti, ali ne rješava probleme; to može biti samo jedno

Pretvorili smo kršćanstvo u ideologiju, da bi raspravljadi o onoj stvarnosti bez ove stvarnosti, došlo je do otuđenja teologije od života i otuđenja života od teologije.

samozadovljstvo koliko sam ja nešto učinio, ali realna pomoć sigurno da je nedostajala. Kad se radi o rješavanju svjetskih problema onda male institucije, da tako kažem, ne mogu pokriti puno. Kad nedostaje svijesti velikih koji odlučuju, onda mali moraju potencirati, inicirati to, odnosno pokušati, ali mislim da smo mi na našem planu nedostatno dobro organizirani da bismo značajnije djelovali. Još jedna stvar što je kod nas sada, što je kod nas organizirano na stotinu malih udruga koje se zapravo ne poznaju i svaka organizacija misli da će obratiti svijet i riješiti probleme. U jednom malom narodu, ja jesam za to da bude tisuću cvjetova, ali ako ti cvjetovi ništa zajedničkoga nemaju, neće biti uvjerljivi ni u svome cvatu. Ovdje je sada više pitanje: kako se prepoznavati, udruge, društva, pokreti, dakle nevladine udruge, kako se prepoznavati i kako pokušati zajednički djelovati, prepoznavati programe, ljude, podržavati se međusobno, organizirati se na nacionalnom planu zajednički. U tome vidu smatram da bi udruge s određenim predznacima, a ovdje se očito radi o FRAMI, Franjevačkoj mladeži, i mislim da ona jest

ujedinjena na cijelom području Hrvatske, Bosne i Hercegovine, ali budete li djelovali samo kroz organizaciju FRAME, neće biti dostačno za značajniji dio na jednom crkvenom i društvenom planu. To znači ne se zatvarati u samodostatnost jedne organizacije, nego pronaći sroдne organizacije sa srodnim programima i pokušati se ujedinjavati da bi pokušali zajednički značajnije učiniti kod onih koji odlučuju i koji mogu učiniti neke uspjehe.

TAU: Koliko je na tome području borbe protiv nekakvih socijalnih problema, društvenih diskriminacija, političkih represija, uzbibala vodu teologija oslobođenja?

Dr. Grubišić: Na žalost, kod nas se još uvijek radi o jednom uvoznom, da tako kažem, teorijskom modelu teologije koja ovdje na našim prostorima nije zaživjela i uopće se ne osjeća. A hrvatska teološka misao nije angažirana, što II. vatikanski sabor traži-da čita znakove vremena, da ju se u skladu objave tumači, to znači mi ne možemo razvijati teološku misao van konkretnog iskustva Crkve u kojoj ona živi. U tom vidu ne bih bio za teologiju, i nije zapravo važan naslov teologije oslobođenja, ali jesam za teologiju koja čita teološki znakove vremena i daje sasvim konkretnе upute i opredjeljenja, kako kao vjernik danas u društvu reagira. To moraju davati teološka učilišta. Teologija se ne bi smjela baviti, što je rekao jedan pisac, samo i samo s transcedentnim istinama, nego s istinama koje se utjelovljuju u našu stvarnost. Kao kristologija odozdo, jer kršćanstvo je: "Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao u ovu stvarnost". A mi kad smo pretvorili kršćanstvo u ideologiju, da bi raspravljadi o onoj stvarnosti bez ove stvarnosti, došlo je do otuđenja teologije od života i otuđenja života od teologije.

TAU: Koje biste danas probleme, posebno socijalne, postavili kao izazov i zadaću Crkvi u Hrvatskoj ili ako hoćete i šire?

Dr. Grubišić: Vidite, koliko god kao sociolog razmišljam o socijali, kao svećenik i čovjek, smatram da jest angažiranje Crkve i rješavanje socijalanog pitanja važno i ona treba tu imati svoj udio. Međutim, postoje bitnija pitanja koja su uzroci ovakve socijale, a to je negativan odnos prema životu kao životu i izgubljen jedan dublji smisao življenja. U takvoj situaciji ni socijala ne može biti jer je jadna za 'imati' a ne osmišljava se 'biti'. Pa ako i Crkva koja treba dati dublje značenje i dublji smisao u tome zakaže, a baci se na socijalni vid, gdje baš nije spremna, onda

nismo učinili ništa. Dakle, po mom mišljenju, prvo je da Crkva, jer je ona zato poslana, pokuša dati ovome svijetu motive življenja koje ona ima, odgovornost življenja prema životu, jer mi možemo riješiti sve socijalne probleme i nadamo se da ćemo ih uspjeti u budućnosti, ali hrvatski narod odlazi s pozornice. To je pitanje. To je problem dubljeg smisla življenja i odgovornog življenja. Biološki mi odlazimo, a mislim da je to prvi zadatak Crkve. Ne da se distancira od hranjenja gladnoga, ali je danas više gladnih duhom nego čak tijelom. U nas su gladni duhom opasniji nego gladni tijelom.

TAU: Očito da je uloga današnje mladeži u

Crkvi više

autsajderska nego li protagonistička. Kako zamijeniti te uloge? Vi ste župnik u Splitu, vjerojatno imate nekakvu grupu mladih, pa nam recite svoja iskustva ili možda nekakve smjernice koje nam mogu poslužiti?

Dr. Grubišić: Ono što osjećam i kao župnik i kao voditelj udruge mladih Hrvatske akademske udruge u Splitu i same akademske udruge jest da prema mladima nastaje opasnost od strane Crkve da im se uvijek nude nekakve pouke, etički principi, moraliziranje i teologiziranje. Mladi po svojoj naravi traže akciju i traže primjenu onoga što čuju. Traže organizaciju života kroz koju se može živjeti mladenaštvo i kroz kršćanstvo. Iz svoga iskustva sam uvijek postizao bolje rezultate gdje je akcija bila konkretna, kao što je zbor, nekakav turnir ili nekakva karitativna sekcija, tribina koju mladi rade. Za mlade je samo konkretno realno. Što više konkretizirati programe da bi se mladi mogli i trebali angažirati, a onda će oni ući u to kad oni vide konkretni program. Bez konkretizacije programa, često puta ih vodimo na stolni tenis ili nešto drugo što je samo sredstvo, ali to nije sadržaj, zamjenjujemo sredstvo sa sadržajem. Pitanje je kako ponuditi sadržaje,

sasvim konkretnе, a da se mladi mogu angažirati.

TAU: Koju vi karakteristiku Crkve smatrati osnovnom ili nužno potrebnom u razdoblju koje je pred nama na ulasku u treće tisućljeće?

Dr. Grubišić: Moramo se vratiti osobi Isusa Krista i njegovu stilu življenja. To je kršćanstvo. Kršćanstvo je Isusov stil življenja. To je najkraće rečeno. Ali u taj stil življenja spada ono što je radio i ono što naučavao. To je jasno. Kršćanstvo će biti toliko uvjerljivo koliko se poveže s konkretnim životom i s druge strane toliko neuvjerljivo koliko ne bude u konkretnom životu. Prema tome, radi se o tome da se kršćanstvo pokuša živjeti i to je najbolja metoda moderne evangelizacije. Budemo li tražili kako ćemo ga navješćivati i posredovati drugome, a ne budemo li svjedočili, neće biti ništa. Dakle, idemo prema vremenu svjedočenja kršćanstva, a ne

Idemo prema vremenu svjedočenja, a ne propovijedanja kršćanstva.

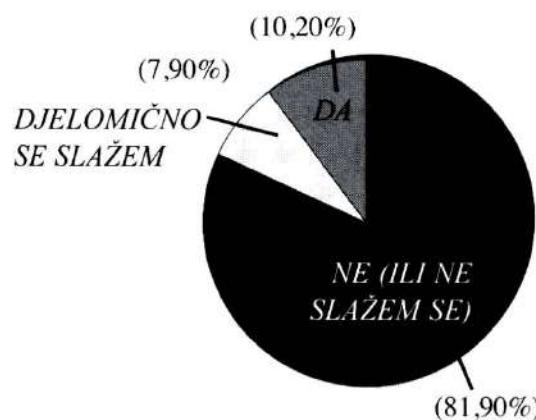

propovijedanja kršćanstva, Teologija neće ništa pomoći, nego konkretno življenje, a teologija je zadužena da to konkretno življenje u odnosu izazova suvremenog svijeta pokuša na jedan dublji, objektivniji način elaborirati. Dakle, vratiti kršćanstvo u život i život kršćanstvu. Čak ni pobožnost koja bi bila nekakvo zanimanje u kršćanstvu neće izvući kršćanstvo. No, da bi to moglo biti, moramo posumnjati u svoj dosadašnji način razmišljanja o kršćanstvu u sebi. Ako to ne budemo spremni posumnjati, odnosno preispitati dosadašnje stanje i biti iskreni do onoga do čega dodemo, promjene neće biti. To je ono, što je rekao prof. Mardešić; onda ćemo se pretvoriti u jednu ratobornu sektu, onda ćemo se svadati kako više nitko nije kršćanin, a ni sami nismo, ili ćemo se pretvoriti u grupu čudaka.

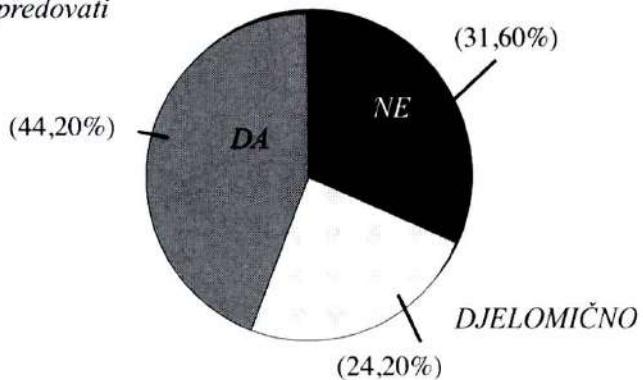
*Razgovarao: Leonardo Kovačević
Fotografije: Mario Miloš*

MLADI O DRUŠTVU

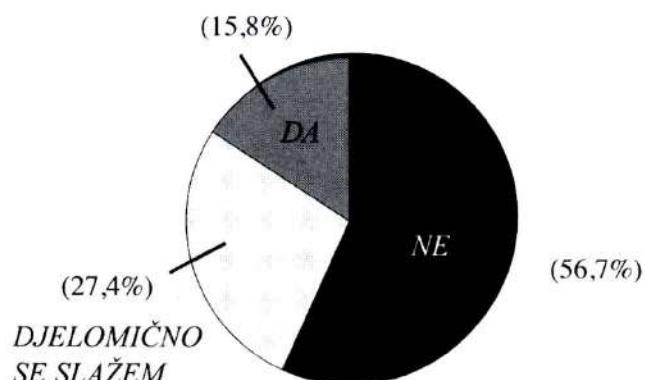
Ne volim pomagati onima koji si ne mogu sami pomoći

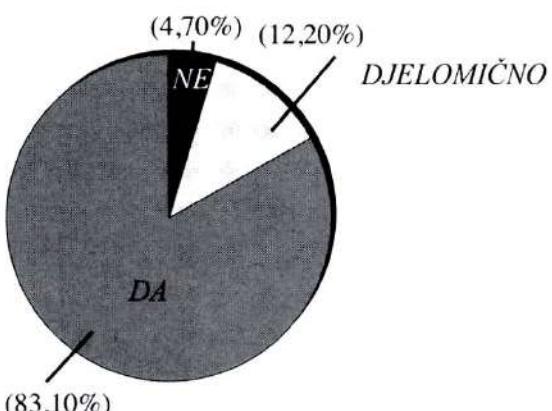
Čovjek se mora 'snalaziti' jer poštenjem ne može napredovati

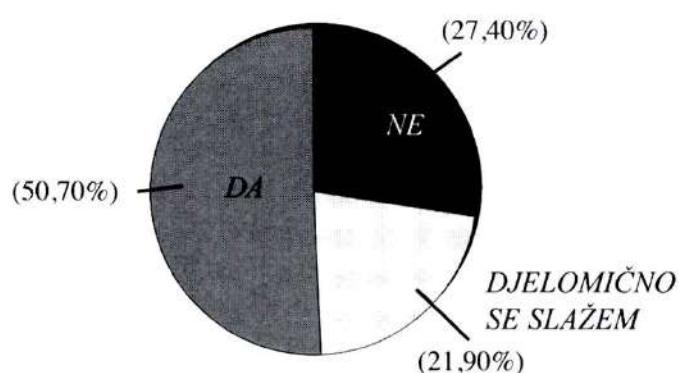
Bolje je druge prevariti nego biti prevaren

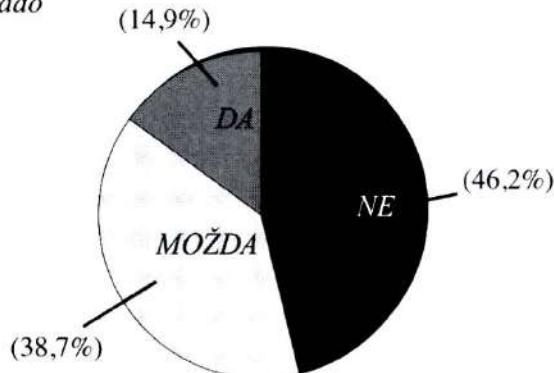
Moguće je obogatiti se i marljivim radom

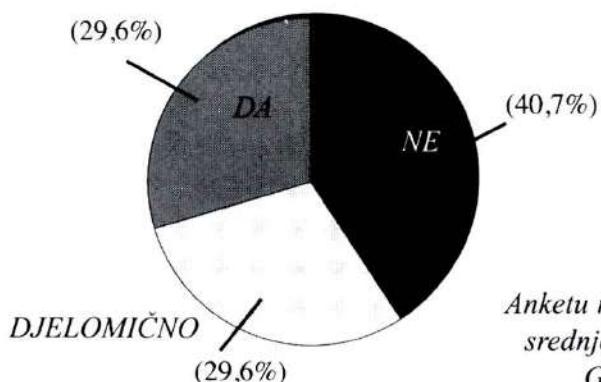
Kakav je netko prema meni takav sam i ja prema njemu

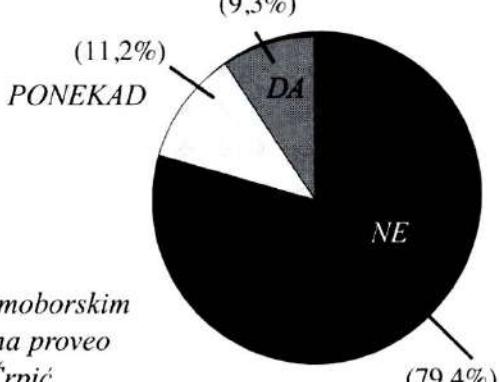
Da treba dati krv četniku ili mudžahedinu, sigurno bih je dao

Na nepravdu treba uzvratiti istom mjerom

Molim za četnike i mudžahedine

*Anketu među samoborskim srednjoškolcima proveo
Gordan Črpić*

KOMARCI OTPORNI NA SMRT

NACIONALNI SUSRET FRAME - TOLISA '98.

Pohod na Tolisu

Petak, 29. 5. 1998.
Jutro, 11. 30 sati.
Polako, ali sigurno
koncentracija
framaša ispred
katedrale dosegla je
kritičnu razinu. Oko
tucetu i po'
kaptolaša pridružila
se oklopnja divizija
Frame iz Kloštar-
Ivanića, uz podršku
lake konjice iz
Sigeta, te nekolicine fratara i časne sestre-komada
tri.

Pedesetak putnika u autobusu imalo je tada smo
jedan cilj u životu: "Susret FRAME", i pri tome
nije birala sredstva da stigne u Tolisu. Jer, zna se
da je u ljubavi i ratu Frami sve dopušteno. Put je
bio ugodan, prožet molitvom, pjesmom i "Radio
FRAMOM" koji nam je obećao topli doček na
granici, koji će nam prirediti neki "bradati čiče".
Dočeka nije bilo (obećan nam je na povratku), ali
zato topline nije nedostajalo. Ono što je
nedostajalo zgranulo je putnike zagrebačkog
busa. Naime, prelazeći rijeku ustanovili smo smo
da "fali" most. Na sreću, tamo je bila skela, koja
nas je prevela žedne preko vode toliko prljave da
ne samo što se nisu od površine odsjavale zrake,
nego toj vodi ne bi blizu prišao ni pustinjski
komarac.

Nedugo zatim stigli smo u Tolisu. Smješteni u
škole krenuli smo do crkve. U rano predvečerje
istoga dana okupilo se više od 1000 pripadnika
klana Frame u crkvi, gdje je nakon uvodnih
pozdrava slijedila misa. Poslije njenog konca

General Franjevačkog reda o. Giacomo Bini

odjurismo na
večeru da i brat
magarac dobije
svoje. Dobio je.

Komarci za pokoru

Susret je službeno
otvoren iza crkve,
u samostanskom
dvorištu (čitaj: na
šljunku), gdje su se
FRAME stale
predstavljati po
provincijama. Za to

vrijeme predstavio se i domaćin - toliška
FRAMA, koja je izvela nekoliko pjesama sa
svojeg CD-a. Predstavljanje je prekinula kiša, pa
je program nastavljen u crkvi. Do kraja programa
kiša je prestala tako da smo suhi stigli u škole na
spavanje, povremeno prekidano svirkom,
pjesmom i plesom onih koji vole spavati samo
ako im se pruži anestetik zvan "bejzbol palica".
No, autor ovog teksta je spavao čvrsto kao debela
Berta poslije večere, tako da je čuo o ponoćnom
tulumu tek iz druge ruke. Kraj crkve smo
doručkovali, a u crkvi smo imali jutarnju molitvu.
Iznad crkve je bilo nebo bez oblaka. Ispod crkve
staro indijansko groblje (ili sam to samo sanjao).
Poslije jutarnje moglo se isповijediti. A fratri su
to jutro bili raspoloženi davati pokore. Moglo se
među framašima čuti: "Dobila sam četiri Očenaša
i deset tisuća sklekova", i slično.

Uskoro se više nitko nije ispovijedao tako da je
nešto prije podne moglo početi misno slavlje koje
je predvodio general Franjevačkog reda o.

Giacomo Bini. Podnevna misa je završila, a
podnevno sunce je tek počelo. Tada su se pojavili

FRAMA - Beč pod uzavrelim toliškim suncem

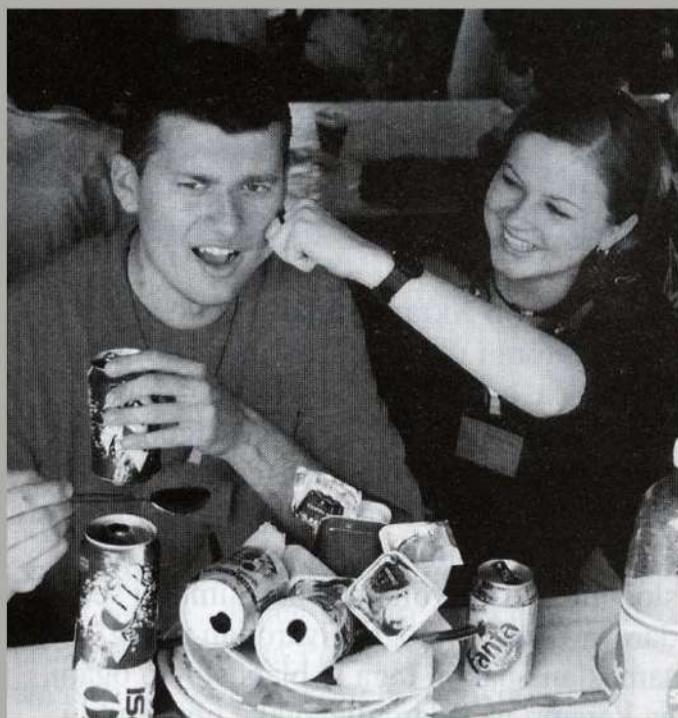

oni - pravi izvorni bosanski komarci imuni na smrt. Izgledalo je, kao kad eliminiraš jednog dodu druga dva, ili samo jedan, ali s dvije glave i tri surletine pa je onda bilo još gore.

Ugodno ispunjeni ručkom krenuli smo na utakmicu, na kojoj se odvio sudar FRAME Hrvatske protiv FRAME BiH. Hrvatska je slavila s 2: 1.

U očekivanju Duhova

Fra Ante Vučković kasno poslijepodne održao je

I obroci su bili obilni

Rad po skupinama

prošlu noć istrošili svoje baterije. Nedjelja kao posljednji dan ponudio je doručak, što smo oduševljeno prihvatali. Poslije je kao i dan prije sljedila jutarnja molitva u crkvi, misa na šljunku pod pustinjskim suncem, te završni ručak prožet polaganjem kamena temeljaca novih prijateljstava, razmjenom adresa i obećanjem: "Još ćemo se sresti, jer ova zemlja je premala za nas framaše."

Prepuni ugodnih dojmova nas pedesetak vratili smo se u Zagreb. S jedne strane veselili smo se mekanom krevetu, a s druge tugovali zbog odlaska iz vruće Tolise, gužvanja za hranu, ne (spavanja) u vrećama. Sve u svemu, ni oni komarci nisu toliko loši. Ah, da, jednog od njih sam ponio doma kao corpus delicti.

Danijel Maljur

odlično predavanje naslovljeno "I bit ćete mi svjedoci", što je ujedno bila i tema Susreta. Rad po grupama o toj temi dogadao se na šljunku iza crkve. Samo mi, šljive, i osamsto tisuća trilijuna komaraca, koji su izgleda bili strašno znatiželjni (naglasak na strašno) o tome što se u grupama priča. Ispijeni, obnovismo krv večerom, nakon koje se pjevalo i plesalo uz vatru do nešto poslije ponoći. Po noći smo svi spavali jer su oni živahniji, izgleda,

“DRAGA” SESTRICA KIŠA

*PROVINCIAL SUSRET FRAMES PROVINCIJE SV. JERONIMA U
ZAGREBU (17. -19.4.1998.)*

Susret je održan u crkvi sv. Antuna Padovanskog na Sv. Duhu, uz moto “Duh Sveti poučavat će vas o svemu”

PETAK:

150 mladih iz Vinkovaca, Šibenika, Molvi, Siska, Pule, Novog Marofa i Zagreba zajedno sa svojim duhovnim asistentima danas je započelo svoje “traganje” za Duhom Svetim i njegovim darovima. Nakon prijave i predstavljanja pojedinih bratstava započeo je službeni program koji su vodili framaši Iva

Coce i Mario Akrap. Slijedio je pozdrav organizatora i glavnog “krivca” fra Josipa Blaževića, a zatim je uslijedio pozdrav gvardijana, župnika i fra Ivica Jagodića, Nacionalnog duhovnog asistenta. Zatim su podignute Framine zastave uz pjesmu “Kriste, u tvoje ime”. Simbolično je pušteno na slobodu sedam golubova kao simboli sedam darova Duha Svetoga. Gvardijan našeg samostana nakon toga je blagoslovio oganj, na kojem je sedam djevojaka obučenih u bijele haljine zapalilo sedam svijeća. Nakon

toga formirana je procesija do kapele Sv. Duha, u kojoj je bilo izloženo Presveto. Procesija je uz pjesmu "Veni Sancte Spiritus" krenula do kapelice, prošla kroz nju i spustila se natrag do crkve sv. Antuna Padovanskog, u kojoj je nastavljen program razmatranjima o darovima Duha Svetoga.

SUBOTA:

Drugi dan susreta započinje molitvom Jutarnje u crkvi. Prognoza vremena za današnji dan je: kišovito. Prekrasno! Naš današnji rad zamišljen je na Sljemenu. Ah! U Sv. pismu piše da samo siloviti "grabe" kraljevstvo nebesko, pa će tako uporni i siloviti framaši osvojiti Sljeme. Do vrha smo se popeli žičarom, što je za one koji se nikada nisu vozili žičarom bio nezaboravan doživljaj. Posjetili smo crkvicu Kraljice Hrvata i krenuli prema "Grafičaru", gdje smo zamislili rad po grupama i ručak. Tema rada po grupama bila je: "Duh Sveti i njegova uloga u životu svakog vjernika i u životu Crkve". Sve bi bilo savršeno da za vrijeme rada po grupama nije počela padati kiša, sestrica kiša. Slijedio je ručak kojeg su svi čeznutljivo čekali, no po ručak je otišao fra Josip što je značilo da će sigurno kasniti. Ostali fratri su brojali kišne kapi i smisljali kaznu za fra Josipa. Odlučili su da bi bilo najefikasnije staviti ga na križ. Povratak sa Sljemena bio je blatnjav i mokar. Cijelim putem nas je pratila kiša, a naše crvene kape koje smo imali na glavama počele su puštati boju. Sv. misa, koju smo trebali slaviti na Medvedgradu, odgođena je i prebačena kasnije u crkvu sv. Antuna Padovanskog. Nakon mise framaši su svoju tugu zbog kiše ublažili večerom, a kasnije programom u dvorani Vojarne na Črnomercu, kojeg su nam spremili framaši s Kaptola i članovi zagrebačke Frame.

NEDJELJA:

Nakon Jutarnje i doručka slijedio je muzikal "Brat Sunce", kojeg je priredila Glumačka družina sv. Antuna Padovanskog. Susret je završen sv. misom, koju je predvodio kardinal Franjo Kuharić.

Mirta Šaban

SVE VIŠE AKTIVNOSTI

ZAPOLJE, Nakon što je prije tri godine u Zapolju uspješno obnovljen rad bratstva Franjevačkog svjetovnog reda, prije godinu dana počela je s radom i franjevačka mladež. Za sada ih je petnaestak, uz veći broj simpatizera. Vrijedno rade, uz svog duhovnog asistenta, patrija Vjekoslava Kocijana, predsjednicu Frame, Marijanu Dautović i njezinu zamjenicu, Kristinu Vlaović. Vrlo uspješno surađuju s Framom iz Cernika, Požege, Gornjih Bogićevaca i Slavonskog Broda, te s bratstvom FSR-a zapoljske župe. U svim akcijama koje se provode u župi, framaši su medu prvima: od uređenja crkve i njenog okoliša, do sudjelovanja na duhovnim obnovama, u liturgijskim slavlјima, svakodnevnih misa, krunica i sl. Prošle godine organizirali su duhovsko bdijenje, zajedno s FSR-om i Framom iz Gornjih Bogićevaca. Ove zime ugostili su dramsku grupu cerničke Frame i vidjeli igroku "Svi me vole, samo tata ne". Trenutno je u tijeku škola za gitaru.. Sastaju se jednom tjedno, najčešće nedjeljom, i marljivo vježbaju u zapoljskoj dvorani. Kažu, dobro bi im došla koja gitara, pa i ovim putem pozivaju mladež koja možda ima koju gitaru za pokloniti ili posuditi, da ih podrži u ovoj akciji. Inače, zapoljska Frama ima tjedne sastanke svakog petka. U Zapolju bi uskoro s radom trebala početi i župna knjižnica, pa su se framaši ove zime, uz sve drugo, bavili i tehničkom obradom knjižnog fonda

s. Višnja Mikić,
ministra FSR-a Zapolje

KRNJEVO I PULA U VUKOVARU

RIJEKA, U organizaciji Provincijskog bratstva sv. Jeronima Dalmacije i Istre FRAME Pula i Krnjevo posjetili su hrvatsko Podunavlje, provodeći vrijeme u društvu FRAME iz Iloka. Posjet je započeo 1. svibnja 1998. godine obilaskom razrušenog Vukovara, a nastavljen je sudjelovanjem na proslavi blagdana sv. Josipa Radnika i blagoslovu istoimene crkve u Borovu Naselju, gdje je koncelebriranu sv. misu predvodio biskup Ćiril Kos. Put je nastavljen slijedećeg dana posjetom Đakovu i Krašiću. Prepuni dojmova, FRAME su se vratile svojim kućama noseći neizmjerni optimizam.

Davor Maltar

VRLIKA - II. SUSRET FRAME PROVINCIIJE PRESVETOG OTKUPITELJA

16. svibnja ove godine održan je u Vrlici II. susret Franjevačke mlađeži Provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Na susretu se okupilo oko 250 članova iz deset župa. Organizatori su Provincijsko vijeće FRAME i duhovni voditelj fra Jakov Udovičić, vjeroučitelj iz Imotskog. Domaćini su bili vrlička FRAMA sa svojim svećenicima fra Antonom Madunićem, župnikom i fra Antonom Sekelezom, župskim vikarom. Svi su oni učinili sve da ovogodišnji susret bude kako i priliči mladima koji žele živjeti svoju kršćansku vjeru po uzoru na sv. Franju.

Prvi dio susreta odvijao se u kino dvorani, gdje su nam pozdrave uputili župnik fra Ante, predsjednik Gradskog vijeća, gospodin Ante Turudić, predstavnica vrličke FRAME Stjepana Gutić i provincijski duhovni voditelj FSR-a, fra Žarko Maretić. Susret je otvorio naš predsjednik Ivan Menalo, student teologije iz Metkovića. Predavanje pod nazivom: "Duh sveti - dar, djelovanje i zadatak", održao nam je

dr. fra Andelko Domazet, profesor na Teologiji u Makarskoj.

U radu po grupama mlađi su otvoreno iznosili svoja razmišljanja i pokazali zrelost u promišljanju o kršćanskoj vjeri. Nakon objeda zajednički smo posjetili poznatu starodrevnu crkvu sv. Spasa na izvoru rijeke Cetine. Slika te Crkve bila je otisнутa i na bedžu koji je dobio svaki sudionik.

Naše jednodnevno duhovno-molitveno druženje završilo je svečanom koncelebriranom sv. misom koju je predvodio naš provincijal dr. fra. Jure Brkan. On nam je u propovijedi uputio mnogo korisnih savjeta i poticaja za život. Misno slavlje je još svečanijim

učinio zbor sjemeništara iz Sinja s odgojiteljem fra Ivicom Udovičićem i zborovodom fra Jurom Župićem. Susret je uspio u svakom pogledu. Molili smo, pjevali i radosno se u Gospodinu družili. Rastali smo se sa željom da se u što većem broju ponovno sastanemo u Tolisi.

Jelena Spajić

SEMINAR ZA ANIMATORE FRANJEVAČKE MLADEŽI

Vijeće FRAME Provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu, Franjevački samostan u Zaostrogu i provincijski duhovni voditelji FRAME fra Jakov Udovičić, vjeroučitelj u Imotskom, organizirali su dvodnevni seminar za animatore. Seminar je održan 15. i 16. travnja ove godine u samostanu u Zaostrogu. Održan je pod nazivom "Mladi za mlade". U radu ovoga seminara sudjelovalo je 26 članova FRAME iz pet zajednica i to iz Imotskoga, Metkovića, Runovića, Vrlike i Zmijavaca. Seminar je otvorio provincijski predsjednik FRAME Ivan Menalo, student teologije iz Metkovića. On je u svom pozdravnom govoru upozorio na istine koje su uvijek istinite i na vrijednosti koje će uvijek biti vrijednosti. Njih je otkrio i na poseban način živio sv. Franjo i nije se nimalo pokajao. I mi smo

danas pozvani otkriti te istine i vrijednosti i ugradivati ih u naš život, naglasio je Ivan. Nakon otvaranja seminara i prigodne molitve, Verena Matković održala je predavanje o animatoru i njegovu liku. Drugoga dana, dr. fra Andelko Domazet, profesor na Visokoj teologiji u Makarskoj, održao je predavanje pod naslovom: "Duh Sveti: dar, djelovanje i iskustvo danas". On je sudionicima ponudio materijal za rad po grupama. Seminar je završen svečanom sv. misom koju je predvodio gvardijan, fra Mario Jurišić. Ovaj seminar, prvi ovakve vrste u Provinciji Presvetoga Otkupitelja, pokazao je želju mlađih za ovakvim okupljanjem i radom. Svi su polaznici bili oduševljeni. Njihova je želja da se što prije organizira nešto slično.

Ivica i Miro

USKRŠNJI DORUČAK ZA SIROMAŠNE

RIJEKA, Na sam dan Uskrsa, FRAMA Trsat, je po uzoru na svoja prethodna tri božićna ručka, organizirala po prvi put uskršnji doručak za siromašne, beskućnike i napuštene građane svoga grada i okoline. Pripreme su započele otprilike mjesec dana prije Uskrsa, a okončane su u Velikom tjednu, u kojem je svojim sudjelovanjem doprinos, dala i FRAMA Trsat. I ovoga puta u pomoć su nam priskočili brojni sponzori, bez kojih ovaj doručak ne bi bio izvediv. Ako se uzme u obzir da je na doručku bilo 300-tinjak ljudi, kojima smo podijelili 700 jaja (obojana i oblijepljena) 50 kg šunke, 200 kom slatkog kruha i 20 kg luka, odjeće i obuće, onda možemo biti jako zadovoljni. Osnovnu školu "Trsat", u kojoj se dijelio doručak, trebalo je na kraju i počistiti, tako da smo krenuli svojim kućama ne na doručak, već na ručak. Moram spomenuti da nam je u svomu tome pomogla i FRAMA Krnjevo. I ovoga puta je zajedništvo svih framaša uskršnji doručak dovelo do savršenstva.

Siniša Pucić

FRAMA SV. DUH U ŠIBENIKU

ZAGREB, Bratstvo župe sv. Antuna Padovanskog sa Svetog Duha gostovalo je u Šibeniku 3. i 4. travnja 1998. u okviru programa misija. Svetoduška FRAMA prve je večeri nastupila u šibenskoj "Novoj Crkvi" pred oko 170 mladih Šibenčana, te predstavila franjevačku duhovnost i svoje djelovanje kroz razne scenske izvedbe, koreografijom i pjesmama. Posebno burnim pljeskom od strane slušatelja popraćena su životna svjedočanstva obraćanja, kao i ineventivno ponašanje osoba iz javnog života. Framu je na početku pozdravio generalni vikar biskupije mons. Dominik Škevin, a u ime organizatora vlč. Marinko Mlakić. Na rastanku, nakon ugodnog smještaja i noćenja u obiteljima, Framu je pozdravio i uz blagoslov zahvalio na odazivu šibenski biskup msgr. Ante Ivas koji nam je tom prilikom pružio svoju podršku i ohrabrenje.

Naf

OBEĆANJA U KRAPINI

KRAPINA, Dana 26. travnja 1998. Franjevačka mladež iz Krapine dala je svoja prva obećanja. 12 mladića i djevojaka iz FRAME odlučili su uz pomoć Duha Svetoga revnije naslijedovati Krista po uzoru na sv. Franju Asiškog. Obred obećanja održan je u crkvi sv. Katarine pri franjevačkom samostanu, a svečanost je predvodio duhovni asistent fra Jakov Ripić. Dopustite nam da se ovim putem zahvalimo našoj dragoj s. Karmen Kasapić, koja je nedavno završila svoje poslanje u našem gradu, a koja je punih šest godina ustrajno s ljubavlju vodila naš pjevački zbor i bila uz nas od samog početka, kada je osnovana naša FRAMA. Njoj, kao i svima vama, želimo obilje Božjeg blagoslova i mira.

Helena Salopek

OSNOVANO BRATSTVO U DUBRAVI

ZAGREB; 15. 01. 1998. u franjevačkom samostanu u Dubravi osnovana je FRAMA. Inicijator za osnivanje FRAME i njen prvi duhovni asistent je fra Mladen Vukšić. FRAMA još nije imala svoje prve izbore niti obećanja, a nema ni određenog programa rada. Tek je na početku, te se više bazira na upoznavanju članova sa životom sv. Franje Asiškog, njegovim utjecajem na Crkvu, te s Franjevačkim redom općenito. FRAMA trenutno broji svega 20-tak članova, no uz veliki trud i položene nade duhovnog asistenta očekuje se njen rast i daljnji razvoj.

Naf

OBEĆANJA U VIROVITICI

VIROVITICA, Trinaestoro mladih Virovitičana 9. svibnja po prvi je put pristupilo obredu obećanja. Na misnom slavlju, koje je predvodio duhovni asistent Frame o. Robert Perišić uz mlade, sudjelovali su i župljani župe sv. Roka u Viroviticu.

Naf

DUHOVNA OBNOVA U BRODSKOM BRDU

SLAVONSKI BROD, Od 1. V. do 3 V. 1998. brodski framaši imali su Duhovnu obnovu u Marijinom Domu u Brodskom Brdu. Duhovnoj obnovi prisustvovalo je 10 framaša koji su se, družeći se kroz 3 dana, napunili Duhom Svetim. Kroz ta 3 dana obnove posjetili su nas gosti iz Italije i sestre Karmeličanke iz Zagreba, koje su nas ispratile svojim prigodnim programom.

Magdalena Katić

NOGOMETAŠ I FRANJEVAC (BILO KOJIM REDOSLJEDOM)

Zagreb, hotel Intercontinental, utorak 19. V., 11:30. U to vrijeme na tom se je mjestu nalazila skupina ljudi čija će imena u lipnju mjesecu u nas biti najčešće spominjana tema razgovora; bilo to za vrijeme jutarnjih kavica ili večernjih izlazaka, bilo to na radnom mjestu ili na godišnjem odmoru. Riječ je, naravno, o Hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji koja je taj dan započinjala sa svojim pripremama za Svjetsko nogometno prvenstvo. Otprilike u to vrijeme stigli smo i mi na gore navedeno mjesto. Ne, nismo se nalazili na izbornikovu spisku dvadesetdvije "vatrenih" za Francusku (iako smo se potajno nadali pozivu), nego je razlog našeg dolaska bio razgovor s Goranom Vlaovićem, hrvatskim nogometnim reprezentativcem i igračem španjolskog prvoligaša Valencije.

Kakve su tvoje veze sa franjevcima i franjevaštvom?

Moje veze potječu praktički iz djetinjstva kad sam (odlazeci u crkvu) odlazio u crkvu u kojoj su bili franjevići. Samim time se od početka upoznajem s franjevcima i dalje u nastavku

U mnogo slučajeva imam potrebu da odem u crkvu i da sjedim i jednostavno razmišljam nekoliko trenutaka. Na taj se način uvijek smirim. Pokušavam se prisjetiti nekih stvari u životu koje su dobre, koje su loše. Pokušavam na neki način zaokružiti svoje razmišljanje, svoje djelovanje do tada i pokušavam se usmjeriti što bolje za budućnost, da bih u raznim situacijama što bolje reagirao u skladu sa svojom vjerom.

prvenstveno svi rođaci, poznanici i prijatelji koji su odlazili za svećenike odlazili su u franjevce, tako da sam na taj način upoznao dosta način rada franjevaca. Na kraju krajeva i sam sam u jednom trenutku donio odluku o odlasku u

franjevački red. Poslije, naravno, preko mog ujaka i rodaka Leona u stalnoj sam vezi sa franjevaštvom.

Otkud ti Tau, je li ti to samo običan privjesak ili nosi i neko dublje značenje?

Taj sam, kako ti kažeš, privjesak dobio na poklon i samim time on meni predstavlja upravo tu vezu s Crkvom koju ja ne želim izgubiti. Sam privjesak Tau jest jedna nebitna stvar koju mnogi ljudi nose, međutim niti je razumiju niti je žele razumjeti. Svaki put kad pogledam taj znak ja se sjetim sv. Franje, Franjevačkog reda, sjetim se i toga da sam ja nekad želio i sam biti franjevac. Vjerujem da nikad neću zaboraviti te trenutke i da će se svaki put kada imam priliku pokušati informirati o situaciji u Franjevačkom redu.

Što ti pruža najveći oslonac u životu, kako puniš baterije?

Svakako da baterije najviše punim u krugu svoje obitelji. Gledajući svoju obitelj, osjećam se uvijek jak jer smatram da je to velika sreća koju mi je Bog dao i da je trebam čuvati i misliti stalno na nju. Sve ostalo je prolazno. Sve ostalo je nebitno. Naravno, u mnogo slučajeva imam potrebu da odem u crkvu i da sjedim i jednostavno razmišljam nekoliko trenutaka.

Na taj se način uvijek smirim. Pokušavam se prisjetiti nekih stvari u životu koje su dobre, koje su loše. Pokušavam na neki način zaokružiti svoje razmišljanje, svoje djelovanje do tada i pokušavam se usmjeriti što bolje za budućnost, da bih u raznim situacijama što bolje reagirao u skladu sa svojom vjerom.

Koliko ti vjera znači u životu, je li Bog ostavljen samo za nedjeljnu misu ili je i češće uz tebe?

Što se mene tiče, upravo je obrnuto. Ja, praktički, nemam mogućnosti otici nedjeljom na misu s obzirom da se upravo nedjeljom igraju utakmice, a ako se ne igraju onda smo uglavnom na nekim putovanjima. Ja vjeru i Boga puno više prakticiram svaki dan nego samo nedjeljom. Iako je nedjelja dan odmora, dan odlaska u crkvu, mislim da je to ljudski, a da je Božje više da se Boga i vjeru mora živjeti svaki dan. Ja to tako i pokušavam prakticirati u svome životu.

Danas se u nogometu okreće velik novac, govori se o transferima koji prelaze brojku od 100 mil. \$, dok smo s druge strane svjedoci toga da milijuni ljudi žive na rubu gladi. Smatraš li takvu raspodjelu opravdanom i što misliš koji je uzrok takvoj nejedakosti?

Mislim da je jako teško o tome raspravljati iz tog razloga što ima strašno mnogo poruka na ovome svijetu i to je samo jedan od mnogih. Što se tiče transfera, tu se ljudi varaju jer nisu dovoljno obaviješteni. Igrači najmanje dobivaju od toga. Ti se novci podijele uglavnom između raznoraznih kompanija. Naravno, igrači su trenutno u ovome svijetu dobro plaćeni i dobro žive, međutim to je jednostavno tako. Ne može se reći ni da biskupi u Rimu loše žive. A opet ima strašno mnogo neimaštine na ovom svijetu. Na neki način to su pravila koja je čovjek stvorio. Sigurno da nisu Božja, međutim očito se dovoljno ne borimo protiv njih. Vjerujem da bi trebalo posvetiti više pažnje tome. Ja sa svoje strane osobno ne mogu reći da sam neki pretjerani borac. Treba za to i vremena, ali kad mogu iskoristim mogućnost i pomognem nekome kome je ta pomoći potrebna.

Koliko je novac važan u životu?

Novac je važan u životu do one granice do koje čovjek želi imati raznorazne užitke u životu. Novac ima zaista pravu vrijednost samo kad imаш ono što je na neki način važnije, a to su obitelj, zdravlje i nekakva psihička stabilnost. Onda tek novac dolazi do izražaja, onda tek novac postaje vrijedan u čovjekovom životu. Prije toga ne može se ni previše iskoristiti ako nemaš ove ostale uvjete. Na žalost, to je jedna deformacija u čovjeku koju se vjerojatno neće moći nikad ispraviti, međutim sigurno je da je možemo pokušati poboljšati, da nam novac ne bude najvažniji. Da nam novac ne bude ono za čime trebamo težiti u životu, jer mislim da je jako žalosno da čovjek svoj život protrati u trci za novcem.

Što je po tebi najvažnije u životu i jesli ti to uspijeli postići?

Smatram da je najvažnije imati jedan ispunjen život u pogledu onih najdubljih načela koje čovjek ima u sebi, a to je da osnuje svoju obitelj, da bude pošten, da voli ljude jer onda samim time i dobiva ljubav, a to je u životu najbitnije da se čovjek ne osjeća sam. Jer čovjek koji je bez ljubavi, koji je i bez potrebe da tu ljubav daje, sigurno je u dubini duše usamljen, što je žalosno - da čovjek na svijetu punom ljudi bude usamljen.

Misliš li da te je to što si postao poznat promjenilo kao osobu u odnosu na one dane kada si još samo sanjao o uspjehu?

Neke stvari su se sigurno promijenile. Što se tiče mene kao osobe, teško je to reći da li me je to promijenilo iz razloga što sam od djetinjstva želio postati nogometni igrač. Vjerovatno bi se to pitanje moglo postaviti čovjeku koji je već bio formirana osoba. Recimo da je imao 25, 26 godina, upravo koliko ja sad imam, i onda je naglo došla promjena. Za dvije-tri godine je postao nekakva zvijezda, zaradio je dovoljno novaca da može izvoditi što želi. Ja sam od početka išao, po meni, prilično trnovitim putem i uvijek sam znao cijeniti to što sam postigao i to što imam i zato mislim da me slava nije puno promijenila. Na kraju krajeva, dobivam potvrde s mnogo strana da sam onakav kakav sam i prije bio.

Da se okrenemo malo nogometnim temama. Što očekuješ od prestojećeg nogometnog prvenstva?

Kakve su šanse Hrvatske reprezentacije?

Mislim da je već uspjeh proći prvi krug. Osim toga što se već dosta poznatih reprezentacija nije plasiralo na Svjetsko prvenstvo, vjerujem da će još nekoliko poznatih i cjenjenih reprezentacija ispasti već u prvom krugu. Samim time naš prolazak u drugi krug bi bio uspjeh. Sve dalje što se postigne iznad toga je, vjerujem, jedan super uspjeh. Ova generacija, nekoliko godina strarija od moje, dovela je do toga da Hrvatsku svi poznaju u svijetu i da je svi cijene. To je jedan veliki uspjeh i to ljudi u Hrvatskoj, posebno novinari, ne valoriziraju dovoljno.

Imaš li osjećaj da se napumpava atmosfera u stilu kako imamo reprezentaciju za svjetsko finale?

To ne bi smjela biti ideja ni u jednom trenutku, jer to nije istina. Mi nemamo nikakvog iskustva što se tiče Svjetskog prvenstva. Imamo jedan turnir, kao što je Europsko prvenstvo, koje smo prilično dobro odradili, međutim mi smo sada ponovo outsiders i tako to trebamo gledati. Jer da bismo došli do finala trebaju se mnoge stvari poklopiti. Treba imati strašno puno sreće. Nitko ne kaže da se to ne može dogoditi. Ja imam želju i ja smatram da mi možemo doći do finala i da možemo osvojiti prvenstvo jer takav sam po prirodi - optimist. Igram nogomet da pobijedim i tako to vidim. Međutim, nikako se ne treba s time previše okupirati. Nogomet je valjda zato i zanimljiv što je neizvjestan.

Tko je po tebi najveći favorit svjetskog prvenstva?

Po meni je najveći favorit Italija zbog toga jer igraju poznati talijanski nogomet sa strašno dobrom obranom i taktikom, a ove godine su im u formi i napadači. Oni su sada dobili i ono oko čega su prije imali najviše problema, a to je taj ofenzivni dio. Naravno, još je tu Brazil koji ima dobre pojedince, zatim Njemačka, koja ima svoju poznatu upornost i tvrdnu igru. Mislim da te tri momčadi najviše konkuriraju za osvajanje prvenstva s time što je meni Italija nekako najveći favorit.

U Francuskoj će biti mnoštvo najkvalitetnijih svjetskih igrača, tko bi mogao obilježiti prvenstvo? Netko od već afirmiranih igrača ili netko iz mlađe garde?

Sigurno da će već poznati igrači dati najveći udio. Isto tako postoji velika mogućnost da kao i svaki put, neki novi igrač iskoči u prvi plan zabijajući golove ili igrajući cijelo prvenstvo odlično.

Kako si zadovoljan sa svojim statusom u "Valenciji" i ima li mogućnosti da te nakon Svjetskog prvenstva gledamo u nekom drugom dresu?

Nisam baš zadovoljan s ovom sezonom iz nekoliko razloga. Nisam se baš naigrao ove sezone. U početku zbog toga što je tu bio Romario, pa su nas dvojicu stavljali kao dva slična napadača. Normalno, on je imao prednost. U drugom dijelu se nisam naigrao zbog povrede koju sam imao oko dva mjeseca. Nakon toga sam se praktički još dva mjeseca borio da dodem u formu. Tako da ne mogu baš pozitivno ocijeniti ovu sezonu, međutim - što je tu je. Nadam se da će sljedeća biti bolja. Što se tiče mogućnosti odlaska, uvijek je naravno sve otvoreno. Zasad nemam nikakvih posebnih planova što se tiče promjene sastava.

Bilo je govora o tvom dolasku u "Croatiju". Kakva je situacija u tom pogledu i postoje li realne šanse da te ponovo gledamo na hrvatskim nogometnim terenima?

Mislim da je veći problem što se tiče Croatije nego mene. Naravno, ako su oni u stanju ispuniti financijske uvjete koji su u ovom problemu postavljeni, zna se da sa moje strane tu ne bi bilo nikakvih problema jer zna se da je Zagreb grad u kojem bih želio živjeti i da je "Dinamo", sadašnja "Croatia", klub za koji, osim što sam igrao, navijam čitav život i što se mene tiče stvarno nema nikakvih prepreka.

Razgovarao: Dario Brigić

FRAMA NA INTERNETU

Uz nastojanje da bude u toku svjetskih gibanja, od sada FRAMU možete naći i na najvećoj globalnoj mreži - INTERNETU. Web stranice izradene su pod okriljem

Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Za sada predstavljamo razne informacije. Na ovim stranicama možete pronaći: razna izdanja knjiga FRAME, najaktualnije novosti o FRAMI, projekte FRAME, te adresar FRAME za

Projekti nacionalne središnjice

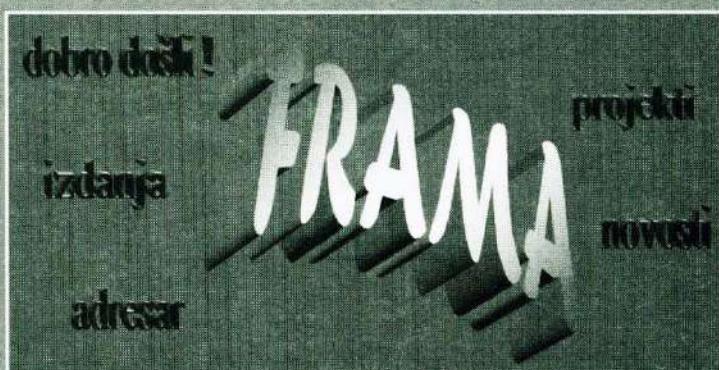

područje Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Od sedmog mjeseca namjeravamo predstaviti TAU ON LINE. Na taj će način na navedenoj adresi moći pročitati neke dijelove časopisa. Prihvaćamo i sve vaše primjedbe za poboljšanje Web stranica FRAME, na naše zajedničko zadovoljstvo. Željeli bismo objaviti što više informacija o FRAMI i o svim područjima njenog djelovanja. U skladu s tim, smatramo da

Novosti

bi bilo dobro kad bi svako bratstvo imalo svoje mjesto na ovim stranicama. Internet je u današnjem svijetu svakoga dana sve rasprostranjeniji. Već sada putem Interneta možemo pratiti radijske i televizijske postaje, i to uživo. Pitanje je vremena kada će, u skoroj

budućnosti, svako kućanstvo posjedovati kompjuter, koji bi u vrlo kratkom vremenu trebao zamjeniti i vaš omiljeni televizor i radijski prijemnik i još mnogo toga. Pozivamo vas da nam se pridružite u ovim našim nastojanjima!

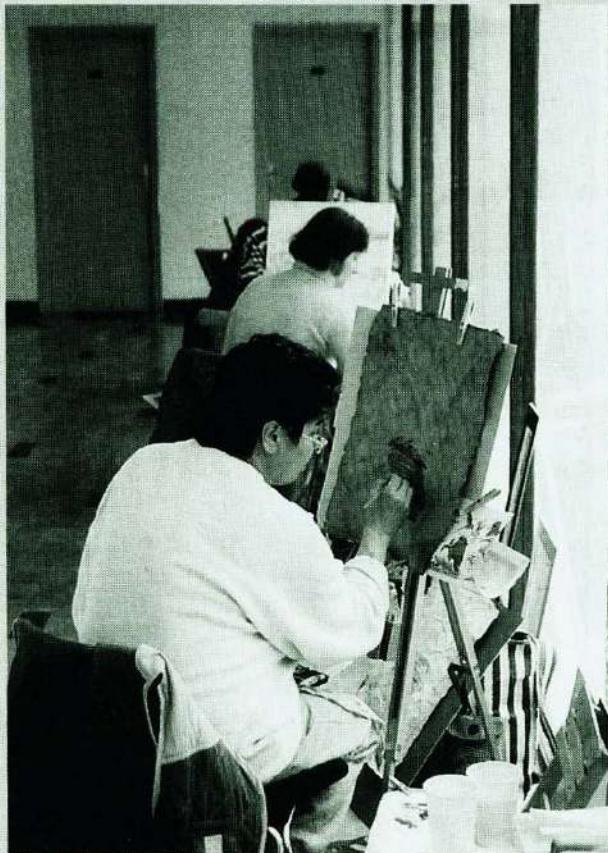
FRAMU možete potražiti na ovoj adresi:
<http://www.ofm.hr/frama.htm>
 e-mail: frama.centar@ofm.hr

fra Mihael Nekić ofm
 Webmaster
mihael.nekic@ofm.hr

SLIKOM I RIJEČJU, U FRANJEVAČKOM DUHU, SLAVIMO GOSPODINA!

Kao djeca sv. Franje, sljedbenici franjevačkog duha, ove godine htjeli smo Dan planeta Zemlje učiniti malo drukčijim, živim, dinamičnijim, prepoznatljivijim. Osjećali smo potrebu za senzibilizacijom nas samih framaša, a također i ljudi koje svakodnevno susrećemo. Zatvorenih očiju i začepljenih ušiju teško je čuti i primjetiti,

mjesto odvijanja našeg života. Čovjek i priroda povezani su od pamтивјека, čovjek bez prirode je neostvariv, a također i priroda bez čovjeka. Napose stvorena su istog Stvoritelja (... mir sa Stvoriteljem, mir sa stvorenjima...).

stoga s pjesmom i gitarom, bojom i slovom, prodrmali smo pozaspala lica. Napravili smo naš prvi korak ka popularizaciji ekologije unutar crkvene zajednice, zajednice vjernika, a isto tako vjere, sv. Franje (zaštitnika prijatelja ekologije od 1979.), Frame u svijetu. Ekologija nije čisto znanstveni termin i problem. Sama riječ ekologija izlazi od grčkih riječi: oikos -kuća, dom + logos - riječ, govor. Oikos -kuća, dom-ni izdaleka znanstveni termin, već termin svakodnevnicu,

... tutto pieno di colori...

18. travnja održana je likovna kolonija pod nazivom "Vladari neba". Mjesto zbivanja bila je Kuća susreta "Tabor" u Samoboru. Na koloniji je sudjelovalo 50-tak umjetnika, dok je veliki broj umjetnika poslao gotove radove i tako smo u završnici kolonije imali 104 rada u različitim tehnikama: ulje, akvarel, pastel, glina. Inače, sam projekt, odnosno financijska dobit, kako što ste mogli saznati u prošlom broju, bila je namijenjena **Eko centru Caput Insulae-Beli na otoku Cresu**, otud i sam naziv kolonije "Vladari neba". Radovi su izloženi od 24. 05. '98. u prostorijama Frame, Kaptol 9, te su ponuđeni javnosti na prodaju. Kao što i vidite kolonija je bila plodonosna. No njeni plodovi daleko su dublji i vredniji. Predstavljala je jedno novo i lijepo iskustvo nama, a i našim umjetnicima. Počevši od jutra, kad smo stigli u Samobor, te duhovnog nagovora o. Zvjezdana, pa sve do kasnih popodnevnih sati, dovršavanja radova, kolonija je odisala duhom zajedništva. Svatko je na svoj način slavio Gospodina, bilo pjesmom, bilo kistom i bojom. Izreka: "Bog nam ponekad ispražnjava ruke kako bi nam ispunio srce", no ostvarila se. Otkrivala su je vedra i zadovoljna lica umjetnika.

No, nemojte misliti da smo uistinu pustili naše drage umjetnike

praznih ruku. Darovali smo im "Tragove", "Tau", "Susret" kako bi što bolje upoznali Framu i njen rad.

... idi i reci...

21. travnja u prostorijama Tribine grada Zagreba održana je tribina "Sv. Franjo i ekologija". Predavanje je održao o. Bonaventura Duda. Na zanimljiv, znanstven, a ujedno i duhovit, štoviše spontan način o. Duda načinio je pregled kroz povijest, od vremena prije Krista:

Biblijia, Stari zavjet, pa do današnjih dana: enciklika pape Ivana Pavla II, ("Redemptor hominis"). O. Duda istaknuo je ekološka mjesta Biblike, osobnost sv. Franje, te teološku i Kristološku ulogu u "Pjesmi stvorova".

22. travnja na istom mjestu održana je **tribina "Eko centar Beli"**. Na popularno-znanstven način slušateljstvo je s radom Centra upoznala

gospoda mr. Vesna

Tutiš, dok nas je s radom ljetnog kampa upoznala **prof. Zrinka Pongrac**. Tribine su završavale domjenkom u nadaleko poznatoj dvorani Franjevačke mladeži uz druženje i razgovor. Kako se ne bi izlijenili i prepustili snu, na razmišljanje nam ostavljam dvije izreke:

"Ni jedna ptica svoje gnjezdo ne gadi."

"Lijepu domovinu predstavljaju добри и lijepи људи."

Karmen Kalogjera

**Radovi su izloženi od
24. 05. '98. u
prostorijama Frame,
Kaptol 9, te su ponuđeni
javnosti na prodaju.**

DRUŠTVENI NAUK CRKVE I MLADI

Društveni nauk Crkve nije od jučer

Dapače, utemeljuje on svoje idejne korijene još u Svetom pismu. Svuda ondje gdje se spominje i brani pravednost, nazočan je već taj nauk. Pa i kršćanski srednji vijek je ostvarenje pravednosti i pomaganja siromasima, makar u ograničenoj mjeri. Ipak, društveni nauk - kako ga danas shvaćamo - nastaje tek u drugoj polovici XIX st., jer do tog razdoblja društvo je bilo toliko kristijanizirano da se nije postavljalo pitanje utemeljenja nekog posebnog društvenog nauka. Potreba za takvim naukom javlja se početkom novih strujanja u filozofiji i pojavi dviju nekršćanskih ideologija, liberalizma i komunizma. Kršćani su bili potiskivani na rub društva. U Evandelju su duduše nalazili potporu za svoje uznemirenosti, ali ne i odgovore na posve nove i neočekivane izazove, što su dolazili upravo iz prostora

društvena života. U Evandelju se naime ne spominju radnici, liberalizam, kapital, štrajkovi, zaštita zaposlenih, sindikati, pravedna plaća i slično. Stoga Crkva pokušava pomoći svojim vjernicima, pa u obliku enciklika objavljuje i tumači kršćansko stajalište o brojnim i teškim društvenim pitanjima svojega doba. Prvu je takvu

U početku je pojava društvenog nauka Crkve mnoge iznenadila, jer nisu očekivali da će se kršćani početi baviti socijalnim pitanjem.

encikliku o društvenim pitanjima objavio papa Lav XII. godine 1891. pod naslovom "Rerum Novarum", a zatim 1931. god. Pio XI. pod

naslovom "Quadragesimo Anno". Treća enciklika je ona Ivana XXIII. "Mater et Magistra" iz 1961. god., poslije koje slijede dvije enciklike pape Pavla VI. Prva je "Populorum Progressio" iz 1967. god., a druga "Octogesima Adveniens" iz 1971. god. Naposljetku, današnji papa Ivan Pavao II. objavljuje svoje tri enciklike iz oblasti društvenog nauka Crkve s naslovima "Laborem Exercem" 1981. god., "Solicitudeo rei socialis" iz 1987. god., i "Centesimus Annus" iz 1991. godine. Iz toga proizlazi da društveno učenje Crkve postoji već više od sto godina. Zato valja odgovoriti na dva pitanja: kako se taj nauk širio u svijetu, a kako opet u nas u Hrvatskoj.

Veliki izazov za katolike

U početku je pojava društvenog nauka Crkve mnoge iznenadila, jer nisu očekivali da će se kršćani početi baviti socijalnim pitanjem. Do tada oni nisu javno isticali svoje

ideje u mjeri zahtjeva društvenog trenutka. Tek je na poticaj velikog pape Lava XIII. pokrenuto osvješćenje vjernika o njihovim društvenim dužnostima i obvezama, a ne samo osobnim pozivima na duhovno savršenstvo. Odjek je naravno bio različit, ovisno je li se radilo o kršćanima ili svijetu. Kršćani su s oduševljenjem prihvatali taj nauk, a svijet ga je odbacio. Redali su se otpori i kritike. Posebice se to odnosi na liberale i marksiste. Jedni su zagovarali neumjereni kolektivizam, koji je gušio ljudsku osobu u njezinom stvaralačkom poletu, dok su drugi svu pozornost stavili na neograničenu i ničim uvjetovanu slobodu ljudskoga bića, ne vodeći računa o moralnim zasadama i elementarnoj pravednosti u društvu. Katolici su se našli pred velikim izazovima i moćnim neprijateljima, ali

nisu posustali. Dapače, unutar njihovih krugova razvio se snažan pokret zagovaranja i primjenjivanja crkvenog društvenog nauka. Utjecaj je išao u dva smjera: Katoličku akciju i demokršćanske stranke. Taj je zamah išao od prve enciklike pa sve do Drugog vatikanskog koncila. Postoje bezbrojna svjedočanstva o uspjehu te djelatne zauzetosti za društvenu pravednost i solidarnost. Mnogi svjetski uglednici i državnici zastupali su potrebu povratka na moralne zasade što bi trebale biti stavljene u ishodišta svakog društvenog sustava. To je bilo razlogom da se katolici jače uključe u politički i društveni život svojega vremena. Pred Drugi svjetski rat u središtu pozornosti je bila velika svjetska kriza, radničko pitanje, nemiri i štrajkovi, a poslije toga rata obnova srušenog svijeta i izgradnja novog poretku. Katolici nisu htijeli izostati i povući se, nego su naprotiv bili u prvim redovima duhovne obnove i etičkog nastojanja da se svijet uredi na temeljima pravednosti, solidarnosti, obrane ljudskih prava i dostojanstva čovjeka. No nova su vremena tražila i nove odgovore. Katolici potiču svijest o zajedničkoj sudsibini čovječanstva, o pojavi "grešnih struktura" kao utjelovljenju osobnoga grijeha u naš zajednički život i o potrebi potpunog opredjeljenja za siromašne, što je bitna odrednica Evandelja i Kristova poziva.

Na hrvatskom prostoru

Na hrvatskom prostoru nije bilo posve drugačije. Štoviše, u temeljnim crtama tijek je išao sličnim usmjerenjima. Negdje početkom XX. stoljeća biskup Mahnić osniva Hrvatski katolički pokret, koji u svojim prvim iskazima pokazuje veliku skrb za socijalna pitanja. Sve do Prvog svjetskog rata taj će zamah rasti i jačati. Održavaju se sastanci, objavljaju knjige, upriličuju skupovi na kojima se izučava i promovira katolički društveni nauk. Štoviše, negdje prije rata održavaju se u Zagrebu dva skupa katolika na kojima se raspravlja o socijalnim problemima. Na udaru su dvije ideologije: liberalizam i komunizam. U početku je Crkva imala više posla s prvim, a poslije s drugim velikim svjetovnim pokretom. Zaredale su polemike i ostri sukobi. No osim tog teorijskog sučeljavanja, katolici nisu zapustili ni konkretni rad pomaganja i zaštite siromašnih i radnika. U starom sustavu taj je zamah bio naglo i bezobzirno zaustavljen. Nova je društvena ideologija imala povlašten i isključiv položaj. Osim marksističke društvene ideologije sva su druga mišljenja bila zatirana. Tek padom komunizma otvorile su se

neslućene mogućnosti za djelatnu nazočnost katolika. Ipak, rat je odgodio neposredan nastup. Smirivanjem stanja i ustaljenjem pravnog sustava bit će stvoreni potrebni uvjeti za svaku vrstu društvene djelatnosti i zauzetosti. Na poseban način su u tome pozvani mladi, jer oni nisu opterećeni utjecajem nadidenih totalitarnih ideologija prošlosti. Njima je put otvoren. Za početak valjalo bi svakako upoznati katolički društveni nauk. To zacijelo neće ići lako. Treba dobro poznавati sve enciklike i njihove stručne komentare. Pritom

Bez osobno življenog kršćanstva - u njegovoј liturgijskoј odrednici i iskustvenoj proživljenosti - teško će danas mladi katolik biti ospozobljen za kušnje i izazove modernoga svijeta

ostaje još i obvezno čitanje "znakova vremena", ali i usvajanje koncilskog mentaliteta i osjećaj za društvenu pravdu i potrebu morala u gospodarstvu. Naše je mlado društvo danas izloženo nezasitnim pohlepama jednog bezobzirnog kapitalizma. Treba očekivati zlouporabe i brza bogaćenja bez pokrića rada i napora. Dovoljno je sjetiti se pretvorbe društvenog u privatno vlasništvo, ali i mnoge druge poroke koji nastaju kao posljedica bolesnog tkiva društva. S oslobođenjem i propašću starog sustava nije sve dovršeno.

Što činiti?

Pred nama su ozbiljni moralni i duhovni zadaci. Iz Zapada ne dolaze samo dobre stvari nego se nude i mnoge ozbiljne opasnosti. Društvo utemeljeno na brzoj zaradi, užitku i sebičnosti nema budućnost. Stoga valja nastojati u našem društvu ubrzati svježe poticaje solidarnosti, zajedništva, poštenja i etičkih načela. Čini se da su upravo mladi najviše pozvani na takav pothvat. No bez osobno življenog kršćanstva - u njegovoј liturgijskoј odrednici i iskustvenoj proživljenosti - teško će danas mladi katolik biti ospozobljen za kušnje i izazove modernoga svijeta. Otud pravilan raspored naglasaka: istinsko kršćanstvo i društveni angžman. Jedno bez drugoga jednostavno neće ići. Ako u sebi ne nosimo duhovnost, cijeli će naš vanjski zanos ostati bez sokova i ubrzo zahiriti. Bez pak vanjskih potvrda i svjedočanstava, naš će duhovni ushit završiti u besplodnoj zatvorenosti. Naznake su dane, red je na mladima da ih ostvare, na dobrobit svih ljudi.

Željko Mardešić

FRANJEVAČKA MLADEŽ JE

“Franjevačka mladež predstavlja svjetli ideal života.“ To je ustvrdio Ivan Pavao II., obraćajući se sedam tisuća mlađih Franjevačke mladeži primljenih u audijenciju, ujutro, u subotu, 9. svibnja. Tijekom radosnoga susreta, koji se dogodio u Auli Pavla VI., Sveti Otac je izrekao slijedeće riječi:

“Dragi mlađi franjevcii!

1. Radujem se što vas mogu susresti u prilici pedesete godišnjice vaše Fundacije i dvadesete godišnjice odobravanja Pravila Svjetovnoga Franjevačkoga Reda, od strane mojega poštovanoga predšasnika, Sluge Božjeg Pavla VI. Sve vas s ljubavlju pozdravljam. Sa srdačnošću upravljam svoje misli na vaše starješine i duhovne pomoćnike. Posebno zahvaljujem vašem predstavniku na upravljenim mi, po njemu, ljubaznim riječima, i na zanimljivoj preglednoj mapi kojom su popraćene duhovne i pastoralne djelatnosti Franjevačke mladeži.

Na pedeset godina od osnutka vaše Družbe, vi želite obnoviti zanos i oduševljenje s početaka, produbljajući duhovnost i franjevačke vrijednosti.

Važne godišnjice ovih dana pomažu vam da na poseban način izrazite naročitost vaše misije unutar velike franjevačke obitelji, kojoj možete ponuditi udio oduševljenja i zanosa vaše mladosti, potpomognutom i poletom vaših idea.

2. Franjo i Klara Asiška predstavljaju izuzetan čar i u ovoj našoj epohi. Na njima i na njihovom primjeru evandeoskoga života inspiriraju se mnogi mlađi pri osnovnim životnim izborima, dijeleći isti njihov ideal potpunoga nasljedovanja Krista. Naročito se vaša Družba obvezuje, u zajednici s Prvim Redom i Franjevačkim Svjetovnim Redom, “Provoditi Evandelje u životu i život u Evandelju” (Statut, čl. 3; cit. Pravila Franjevačkoga Svjetovnoga Reda, čl. 4). Vi si time uzimate zadaču usklajivati, svakim časom sve više, vašu opstojnost Kristovom učenju, nastojeći svjedočiti riječju i primjerom. To je asketski i apostolski put koji vas i posebno označava kao franjevačku mladež; to vam pomaže da odrastete u vjeri, da budete apostoli u zajednici Crkve i da nastupate u društvu kao odgovorne osobe, sposobni da hrabro preuzmete ulogu kojoj vas Providnost zove. Na tom zahtjevnom putu ljudskoga i kršćanskoga oblikovanja niste sami, budući da je Franjevačka mladež po osnutku i djelovanju stalan poziv i zalog za utemeljenje i jačanje bratstva ljudi. Slijedeći izvornu Franjinu namjeru, vi u potpunosti razumijete da povezanost u kojoj se živi među braćom potiče i daje mogućnost

SVIJETLI IDEAL ŽIVOTA !!!

svakome da se otvori onom drugom, vrednujući svoje odgovarajuće mogućnosti. U isto se vrijeme mogu primiti i prijateljstvo i podrška drugih. Središnji čimbenik vaše franjevačke istovjetnosti je, dakle, prisutstvo brata Vašega koga treba primiti, uslišati ga, oprostiti mu i voljeti ga. U njegovom licu vi, kao i Franjo, morate prepoznati ono Kristovo, naročito kad se radi o najmanjima i najnižima.

3. Ovaj osnovni poziv na bratstvo, koji je značajka

Franjevačke mladeži, morate čuti, dobro urasti u zajednicu Crkve, u kojoj, u duhu siromaštva i poniznosti Male braće, trebate izvršavati dragocjenu službu

skromno i poslušno, sukladno osobitoj franjevačkoj karizmi. Svima je poznato koliko je Franjo volio Crkvu i s kakvom je čvrstoćom govorio onima koji su ga slijedili o potrebi potpunoga uključenja u zajednicu Crkve.

Dobro uočava taj stil života vaš Statut kada potvrđuje da "Franjevačka mladež živi svoje Bratstvo kao jedan vidljivi znak Crkve, koja je zajednica ljubavi i posebnoga okružja u kojem se razvijaju i čuvstvo same Crkve i kršćanski i franjevački poziv, kao i mjesto odakle se potiče apostolski život članova", dodajući da se oni "u potpunosti uključuju, na živ i djelotvoran način u život mjesne Crkve, uzimajući udjela u svim izgledima dotične, glede služenja i pastoralu" (Statut, čl. 7).

Franjevačka mladež predstavlja stoga jedan svijetli ideal življenja, koga vi odgovorno preuzimate preko "Obećanja". Neophodno je za postvarenje toga ideaala njegovati živ odnos s

Kristom preko intenzivnoga sakramentalnoga života, i iznad svega, putem stalnoga obraćanja euharistiji, tako dragoj Siromašku iz Asiza (cit. Fonti Francescane br. 113-114; 207-209).

Potrebito je također da u sebi njegujete izvorni duh pokore i obraćenja, pripremajući se proslaviti Veliki jubilej Dvijetusućite. Neka, potom, Vaša briga bude ostvariti u naše vrijeme poziv upravljen od Gospodina Franji da "popravi" kuću njegovu (cit. Fonti Francescane; 1038; 1334), surađujući neumorno s biskupima i svećenicima.

U sadašnjem potrošačkom društvu, gdje se često čini da prevladavaju ekonomski interesi, svjedočite novo i produbljeno poštovanje spram dobrobiti prirode. Budite širitelji mira (cit. Mt 5,9), promicatelji

dostojanstva svakoga čovjeka, poštovanoga u njegovoј stvarnosti Sina Božjega i voljenoga kao brata u Kristu.

4. Marija, oslovljavana od Franje sugestivnim naslovima, kao "Sveta Gospođa, najsvetija Kraljica, Majka Božja" (Pozdrav Djevici, cit. Franjevački Izvori, 259), neka bude vaš uzor i vaš vodič. Polučite za se od njenoga božanskoga Sina svjetlost i snagu, kako biste se velikodušno mogli odazvati njegovom pozivu.

Obnavljajući Vam srdačne želje za značajne godišnjice koje bilježite ovih dana, zazivam na Vas nebesku zaštitu Franje i Klare, zajedno s mnoštvom Svetih i Blaženih koji krune cijelu Franjevačku obitelj, te od srca dodjeljujem vama, vašim Starješinama i duhovnim pomoćnicima, vašim bratstvima i svoj Franjevačkoj mladeži osobiti Apostolski Blagoslov.

Naf

SOCIJALNI PROBLEMI MLADIH

Najveći problem je novac. Zatim tu je i nepravda; neki ljudi jako teško rade za svoj kruh, dok drugi rade mnogo manje i dobivaju mnogo veće plaće.

Ja nisam neki

bogataš, više sam srednji sloj. Izgubio sam oca i to mi jako fali. Možda bi se socijalni problemi mogli riješiti kada bi bilo više poslova za mlade prije vojske.

Zvonimir, 18, Osijek

Svi socijalni problemi proizlaze uglavnom iz nejednakosti među ljudima, ali to je nešto što se ne može izbjegći. Oni koji imaju, koji su na bilo koji način stekli, koji su na boljem položaju, trebali bi biti svjesni onih drugih. Ne znam bi li to riješilo sve probleme, ali u sadašnjoj situaciji to nije lako. Kad bi se to promjenilo, vjerojatno bi bilo nešto bolje. U osnovi, svi su problemi više-manje iz tih razloga.

U Hrvatskoj uglavnom ima dosta problema, tako bar govore, i primjeti se. Država se baš ne brine za umirovljenike. Povećava se siromaštvo.

Situacija se ne popravlja. Nemam dojam da će biti ravnopravnije raspodijeljeno dobro među ljudima.

Ivan, 21, Zagreb

Otkada smo dobili samostalnost, naši ljudi drugačije, dosta balkanski gledaju na različite probleme. Svi smatraju normalnim da, kad netko dode na vlast, krade, uzima, itd....

Siromaštvo je najveći problem. A sad, kako ga riješiti? O tome se brine Vlada. Ne ulazim u to kako se brine. Vjerojatno ne baš dobro. Trebali bi povećati mirovine umirovljenicima, zaštititi prvenstveno poljoprivredu. Slavonci jako teško žive. Trebali bi zaštititi i poboljšati turizam. Industrija nam je slaba.

U mom društvu, idem u gimnaziju, ima vrlo malo siromašnih ljudi. Sa mnom u školu idu ljudi koji imaju malo više love pa si mogu priuštiti razmjerno normalan život. Takoder, još jedan problem: kod nas u Brodu je nazaposlenost. Ljudi se snalaze na sve moguće načine.

Karlo, 17, Slavonski Brod

Pa, socijalnih problema je puno, ali društvo u zadnje vrijeme kao da ih nastoji ignorirati. Smatram da bismo malo više trebali razmišljati o tome. Što se tiče siromaštva, ovisnosti i drugih problema, trebali bi se organizirati neki skupovi i akcije. Najveći problem je siromaštvo. Njega je danas sve više i više i baš se pitam što će biti za nekih 10 godina.

Marija, 18,
Virovitica

Velik je broj socijalnih problema među mladima. Današnja je generacija jedan od glavnih problema. Kod nas u Širokom Brijegu nema toliko, dok ih u Bosni ima posebno zbog rata. Ta je generacija preživjela mnoge teškoće, nemaju nikakvih uvjeta za život, pod velikim su pritiskom. Mnogo je mladića sa 16. godina otišlo u vojsku, a nisu

završili ni srednju školu. Suočili su se s mnogim problemima, a da toga nisu bili svjesni. Vjera je površno shvaćena, kao nekakva tradicija. Mladi nisu otvoreni za prave vrednote. Rješenje svih problema bilo bi u organiziranju skupova za mlade prožete vjerom.

Davorka, 21, Široki Brijeg

Općenito u svijetu, u zadnjih 20-30 godina, trend je ubrzavanja života, pomanjkanja vremena od čistog običnog čovjeka do samoga sebe, manjak je komunikacije. To rezultira skrivenim odnosima među prijateljima, među odnosima s roditeljima. FRAMA je jedan od načina rješavanja tih problema. Jer, u FRAMI čovjek može malo stati, naći vremena za sebe, za svoje

promišljanje i vidjeti što je dobro, a što je loše učinio i kroz bratstvo učiniti neke konkretne stvari da ne bi sve ostalo samo na mislima.

Tomislav, 20.
Rijeka

Najveći problem kod mlađih su droge i alkohol. Dobre rješavanje tih problema je

osnivanje organizacija za borbu protiv droge i alkohola. Također je još jedan problem manjak novca.

Jasminka, 17, Tomaljevac

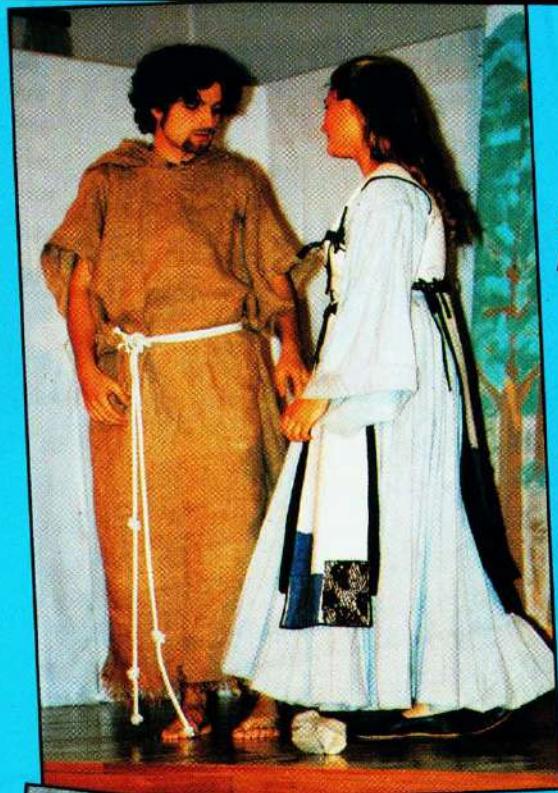
Udaljavanje od Boga. To uzrokuje socijalne probleme; udaljavanje od obitelji, udaljavanje od pravih vrijednosti života. Tako

nastaje raskol u društvu. Ovakvi susreti pravi su način za rješavanje takvih problema, jer oni približuju mlađima Boga, na jedan njima dostupniji i draži način: kroz pjesmu i kroz zanimljive propovijedi. Treba im približiti ono što je u njihovu životu praktično življenevjere.

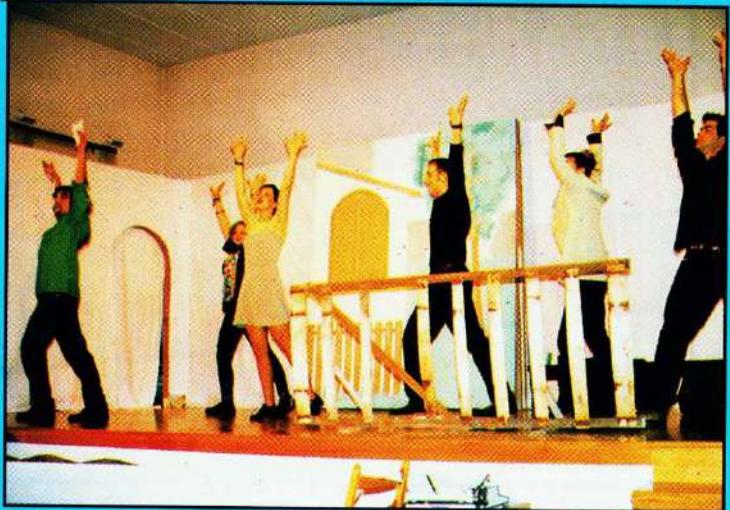
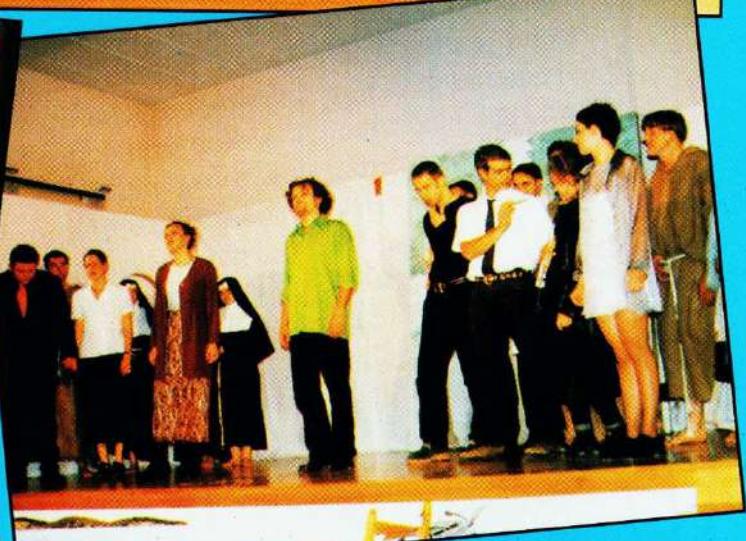
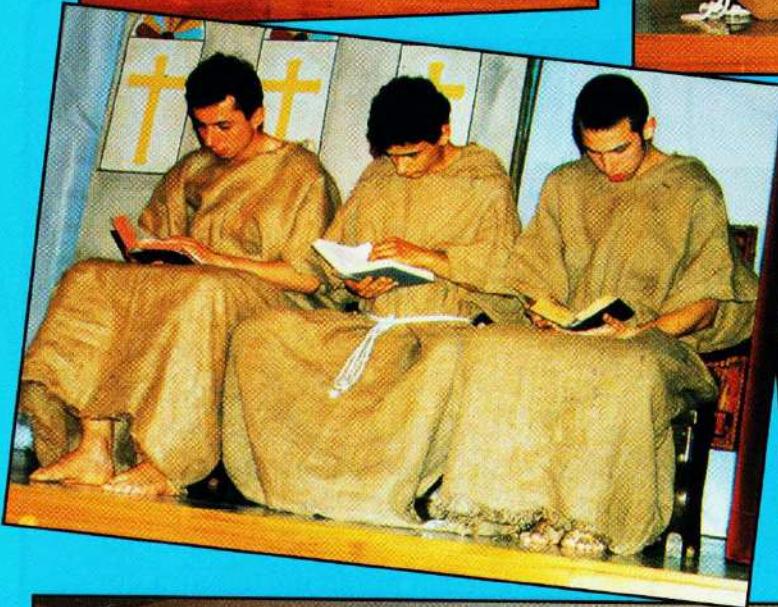
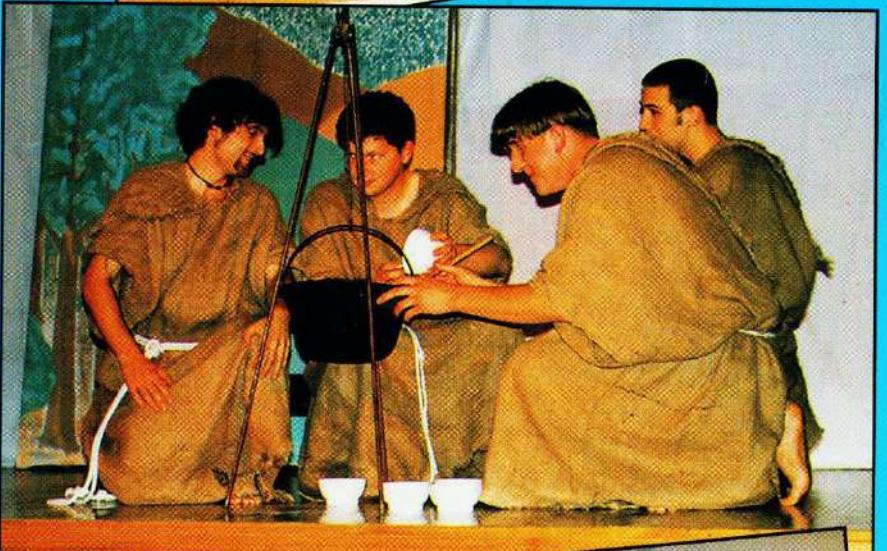
Ivana, Tomislavgrad

Razgovarali: Dragica Jengić,
Ivana & Nikola Babić
Fotografije: Silvestar Vrljić

Mjuzikl "Brat Sunce"

*U izvođenju
FRAME SV. DUH*

Kap čežnje

Bez kucanja, moja je vrata otvorila - kiša
 Bez kabanice, niza me slijeva se - kiša
 Načujna, nevidljiva, snažna...
 Riječima - nejakim, nespretnim, besmislenim -
 Borim se...
 Ostajem sama...
 I kiša ostavlja nedostojna protivnika
 Ostajem sama....
 Napušta me moje oružje
 Ostajem sama....
 Ostajem sama s Njim....

FANTOM

Čuješ li?

Kasno navečer...
 Kad ne možeš spavati...
 Ti osluškuj...
 Osluškuj klaparanje
 Stare grdosije
 I lavež pasa
 Na pokojeg kasnog prolaznika.
 Osluškuj padanje rose.
 I gugutanje probudenih golubova.
 Osluškuj kucanje srca!
 Čuješ li...?

Čuješ li kako život prolazi?!

Lidija Miler

Veliko sreća

Kažu da očima možeš vidjeti sve
 Ali što će ti oči kad njima ne možeš
 Osjetiti patnje drugih ljudi
 Dok svijet umorno korača otvaraš oči
 A ipak si slijep
 Vidiš samo ono što želiš
 -otvori srce i upoznaj svijet -
 magla je kažu pokrila
 cijeli naš grad
 ne dozvoli da ti srce obuzme magla ta
 Pitam se Bože zašto sve to
 Što čovjeka od čovjeka dijeli
 daj nam sreću veliku da volimo svijet cijeli!

Mirjana Ivanić

Tebi

O, neizreciva Tajno!
 Da sam stablo - cvjetala bih za Te
 Da smo ptica - letjela bih za Te
 Al' čovjek sam
 Stoga ti darujem riječ svoju.
 O, neizreciva Tajno, kad moje riječi presuše
 A Tvoja misao o meni
 Stigne na cilj,
 Zajedno ćemo biti -
 I više neće biti tajni!

Katarina Baotić

Ako mu sada vjeruješ

Ljubljena si,
 Prihvacena,
 Spašena,
 Uvijek dobrodošla.
 Opravdana i zaštićena.
 Ako Mu sada vjeruješ,
 Dušo moja;
 Veseli se što jače možeš
 Jer si besmrtna!

I opet
 Put bez putokaza
 Dovoljno širok za jedan korak
 S vjerom u drugi
 U treći
 Do posljednjeg
 Jedno će biti!

Katarina Baotić

Pripremila:
 Marija Magdić

ANGAŽAMAN FRAME U DANAŠNJEM DRUŠTVU

Glavni urednik ovog našeg lista dao mi je prijedlog da u ovom broju pokušam 'pogled iznutra' svrnuti na ulogu framaša u današnjem društvu. O sličnoj temi (poslanju) progovorili smo kad se pojavila ova rubrika u novom ruhu Tau-a. Međutim, ne ponavljamo se zato jer je angažman Frame u današnjem društvu sastavni dio njezinog poslanja, koje se ostvaruje u svim smjerovima.

FRAMA i politika

Na jednom susretu Frame svi su se složili da se Frama treba zalagati u obitelji, školi ili fakusu, Crkvi, gospodarstvu nešto manje, no djelovanje u politici bilo je svima strano i većina je bila protiv takvog angažmana. To me je malo iznenadilo zato jer se po političarima najviše 'pljuje' i svi bi nešto mijenjali, a mi kao kršćani (koji se najčešće ograju i izbjegavaju politiku) ponajviše bismo trebali činiti te promjene koje bi bile na korist svakom čovjeku i u duhu Evandelja, Radosne vijesti koju smo poslani prnositi do kraja svijeta i vremena.

Drugi vatikanski sabor nam poručuje: "Sveti dakle Sabor zaklinje u Gospodinu sve laike da se slobodno, velikodušno i spremno odazovu glasu Kristovu, koji ih u ovaj čas usrdno poziva, i poticaju Duha Svetoga. Ovaj poziv posebno je upravljen onima koji se osjećaju mlađi i koji ga prihvataju sa žarom i velikodušno. Sam Gospodin ovim Koncilom iznova poziva sve laike da se iz dana u dan tješnje povezuju uz ono što je njihovo i da to osjećaju kao svoje (usp. Fil 2,5), da se

udružuju u njegovoj spasiteljskoj misiji; ponovno ih šalje u svaki grad i mjesto kamo će i sam doći (usp. Lk 10,1); da se u različitim oblicima i načinima jednog te istog apostolata Crkve, koji treba neprekidno prilagodavati novim potrebama vremena, pokažu njegovim suradnicima i uvijek mnogo rade u djelu Gospodnjem, svjesni da im trud u Gospodinu nije uzaludan (usp. 1 Kor 15,58) " (Dekret o

apostolatu laika Apostolicam actousitatem, br. 33.) Sabor nas potiče da se odazovemo glasu Kristovu i poticajima Duha Svetoga, da se udružujemo i povezujemo za Kristovu spasiteljsku misiju jer sam Isus nas danas šalje i ide s nama kako bi u našem vremenu djelovao preko nas.

"Radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našeg vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također Kristovih učenika, te nema ničega uistinu ljudskoga, a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu.

Kršćansku zajednicu naime sačinjavaju ljudi, koje u Kristu sjedinjene vodi Duh Sveti na njihovu hodu prema Očevu Kraljevstvu. Oni su primili poruku spasenja da je iznesu pred svakoga. Zato zajednica kršćana doživjava sebe doista usko povezanom s ljudskim rodom i s njegovom poviješću. " (Pastoralna konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu, Gaudium et spes, br. 1.)

Kultura života nasuprot kulturi smrti

To je poziv sabora za djelovanje svih kršćana, pa tako i framaša u današnjem svijetu, u današnjem društvu koje je prožeto na raznim

područjima "kulturom smrti", kako ističe papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici "Evangelje života".

"Kulti smrti" on suprostavlja "kulturu života" - kulturu koju kršćani trebaju širiti na svim područjima društvenog života: od obitelji, odgoja i obrazovanja do politike, gospodarstva, medicine, sredstava društvenog priopćavanja, zakonodavstva, kulture, sporta... Nema segmenta

kojeg kršćani ne bi trebali prožimati evanđeoskim vrednotama.

Politika je, dakle, također uključena.

Zapravo svi kršćani su upućeni na sudjelovanje u politici. Politici u širem smislu, a to je briga i zalaganje za svakog čovjeka te rad na dobropiti i razvoju cijelog društva. Politika u užem smislu su pokušaji raznih 'stranaka' za ostvarivanje te

dobropiti i razvoja. Često se ta politika okreće protiv drugih i protiv svoje svrhe.

Framaši se trebaju uključiti u politiku zato jer se često ne radi na dobropit čovjeka. U nju će se uključiti tako da se zalaže za pravdu, za ono što im savjest govori i Evangelje poručuje. Tako će slaviti Evangelje života u svakodnevničici, tada će živjeti kršćanstvo. Tako će i euharistijska slavlja postati središte života iz kojeg će crpsti snagu i nositi Krista u svijetu.

Samо školovanje i studij svakoga od nas vodi angažmanu u svijetu. Zato je potrebno, koliko

Papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici "Evangelje života" "kulti smrti" suprostavlja "kulturu života" - kulturu koju kršćani trebaju širiti na svim područjima društvenog života: od obitelji, odgoja i obrazovanja do politike, gospodarstva, medicine, sredstava društvenog priopćavanja, zakonodavstva, kulture, sporta... Nema segmenta kojeg kršćani ne bi trebali prožimati evanđeoskim vrednotama.

god to zvući otrečano i podsjeća nas na roditelje, učiti i studirati. Na području koje smo izabrali kao svoje zanimanje moramo biti stručnjaci, najbolji. Ne zato da bismo se hvalili ili isticali, već da bi se probili u društvu koje trebamo evangelizirati i kako bismo u njega unijeli Evangelje života.

Mnogi od nas neće završiti u nekim strukturama koje odlučuju, ali se možemo zalagati u

svakodnevnom životu i svom zanimanju.

Zato kršćanstvo cijeni svaki oblik rada, kojeg ne smatra kaznom i "nužnim zlom".

Poticati životom i primjerom

Kršćanin se treba uvijek molitvom pripremati za sve što čini i živi. Staro je geslo benediktinaca: "Moli i radi! ", ne "Radi i moli! ", u smislu moj rad je i

moja molitva. Molitvom se priprema 'tlo' za djelovanje koje je onda otvoreno za postizanje najboljeg, jer Gospodin nije polovičan ni osrednji, On daje najbolje i traži naše maksimalno zalaganje. To zalaganje se proteže od privatnog života do djelovanja u društvu.

Sam sveti Franjo je činio isto; molio i onda išao u svijet propovijedati. Njegovo je poslanje, njegovo zanimanje i angažman bilo propovijedanje Radosne vijesti. Danas svećenici služe Crkvi, tj. nama, a mi kao laici pozvani smo služiti svijetu i privoditi sve Kristu. Ne nametljivo, poput nekih protestantskih zajednica i sljedbi, već prvo životom i primjerom, koji trebaju potaknuti svakoga da počne mijenjati svijet u "kulturu ljubavi".

Znam da sve rečeno nije ništa novo. Svjestan sam da je teško taj ideal ostvariti u današnjem vremenu. Ali znam i vjerujem da nije nemoguće i da nije neostvarivo. Nije nemoguće ako mi nećemo imati neprijatelja, ako ćemo pozdraviti onoga koga baš ne volimo. Ostvarit će se ako ćemo u našim obiteljima razvijati zajedništvo, u studiju i učenju davati sve od sebe, u poslovima biti pošteni i vjerovati da nam "trud u Gospodinu nije uzaludan".

Davor Mavrić

VRIJEME JE ZA SLJEME!

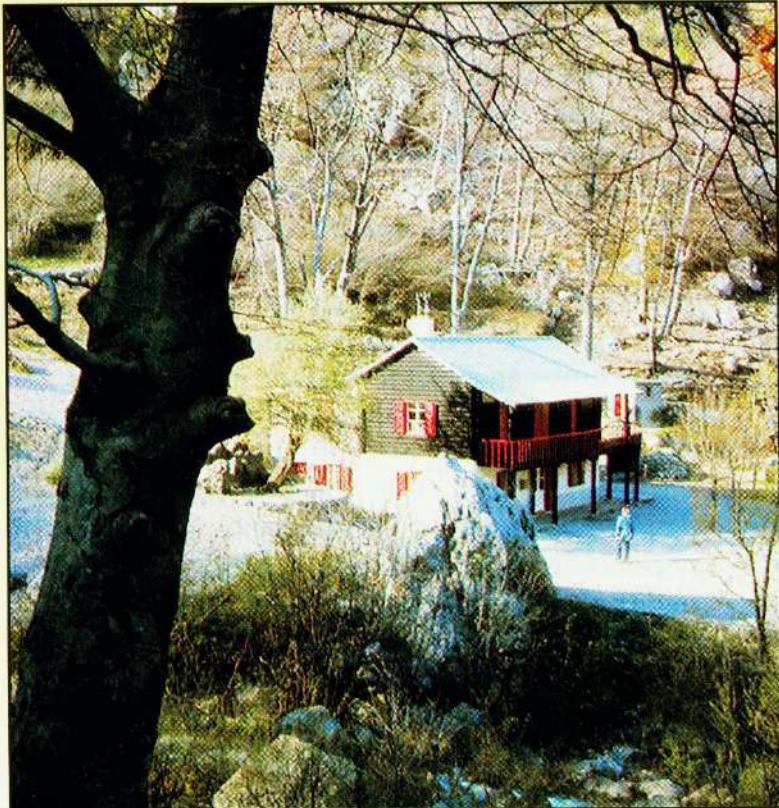

Šuštalo je okolo, uokolo i po nama, zadirkivalo proplanke i vrleti, ljljalo grane i kovitlalo vodu, zapitkivalo i smijalo se, vrijeme, moj prijatelj za koga u posljednje vrijeme baš i nemam mnogo vremena. No, kad ja i moj prijatelj odvojimo vikend od svakodnevnih briga i odemo tamo gdje je njegov otac rekao da bude sve zeleno pa šareno, da bude drveće i cvijeće, da negdje bude planina a negdje otok pa još jedan

otok do otoka. Onda se divimo onom što njegov otac učini na planini. I nismo sami. Kiša, sunce i vjetar; sestra i braća moga prijatelja vole ići s nama. Onda je to ludnica. Najstariji brat sunce je najveća nebeska faca. Prvorodenac. Obožavam šetnje s njim. Kad se budi, tad još mogu gledati u njega jer svoj pogled uzdiže k nebu te je još u usponu na svoje prijestolje. U njegovu uzašašcu sudjeluje sve oko njega, stapajući se vrlo brzo u jedno. Sunce! A kada završavamo našu šetnju, uživam ga gledati kako odlazi. Kao ptica koja umire pjevajući, najljepše je na rastanku. I uvijek ostajem zadivljen. Što ga to čini tako lijepim? Vjera s kojom se budi? Je li to ljubav kojom grije? Kakvom li to nadom zalazi? Brat sunce.

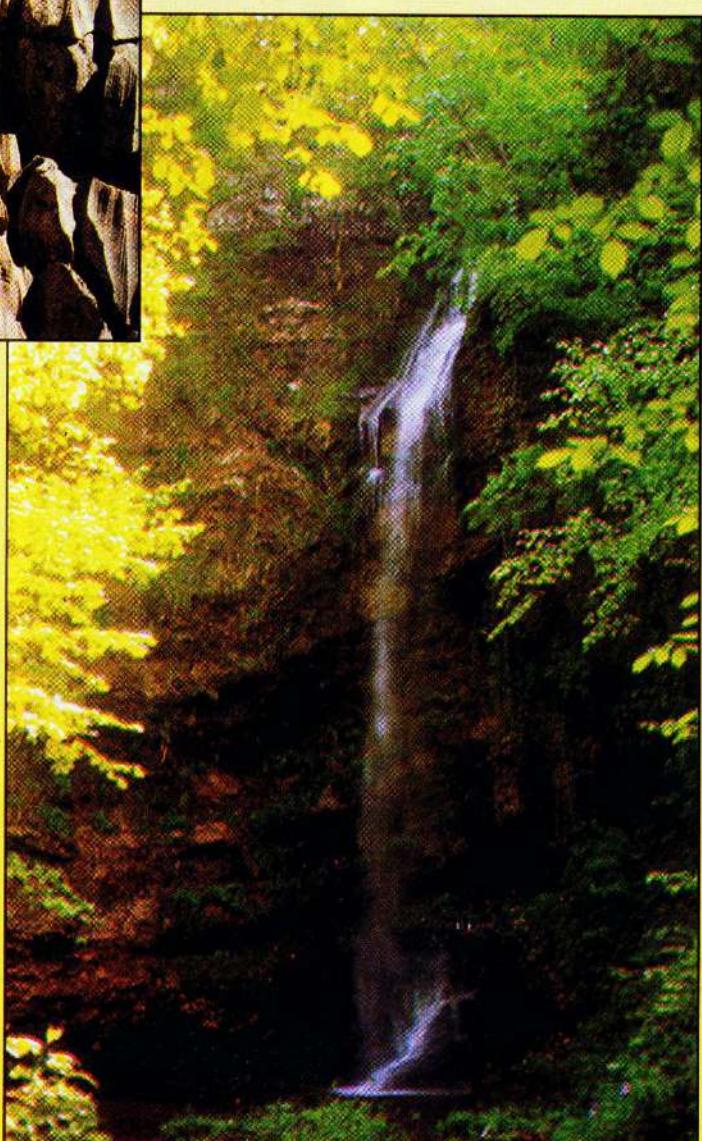
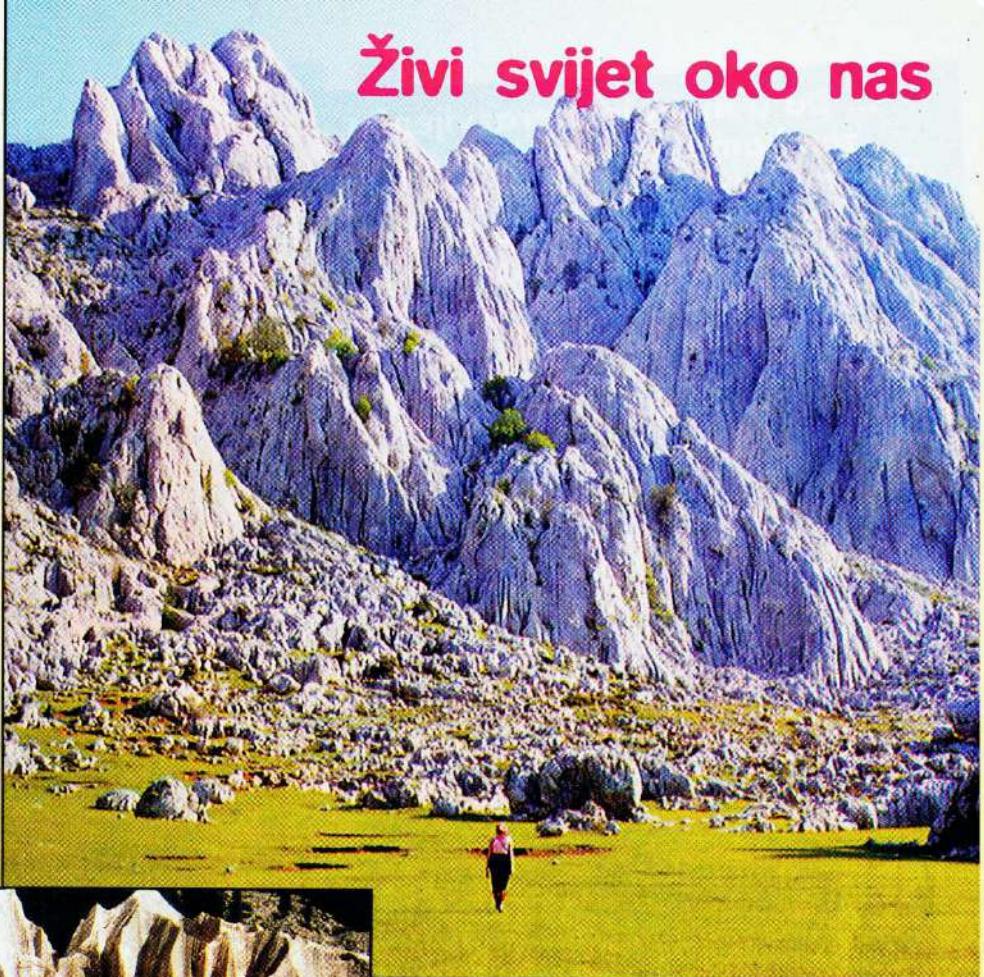
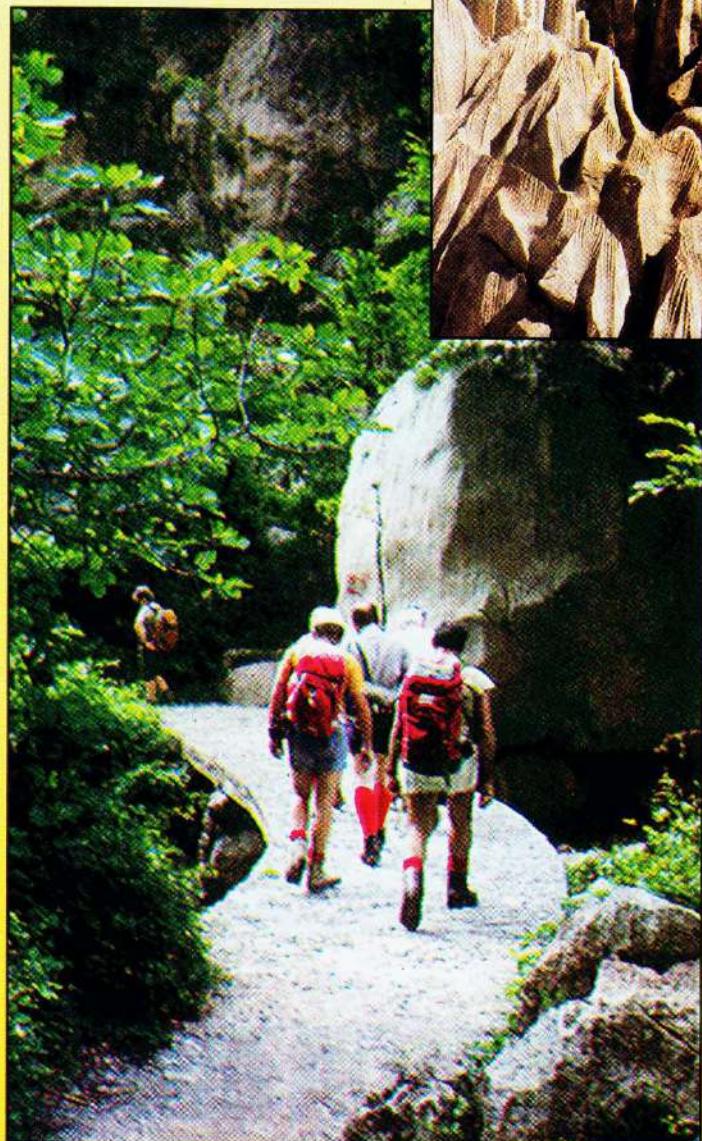
A ima moje vrijeme, moj najbliži prijatelj još jednoga brata. Vjetar je najmlađi i najživlji od sviju. Nikada ne znaš od kuda dolazi i kamo ide. Smije li se ili se ljuti. Izaziva li nevolje kad tjera oblake ili se samo igra sa svojom najdražom sestrom.

A kiša se samo blista. Ženskog je roda i daleko emocionalnija, rasplakanija. Volim je. Ali više volim biti suh. Posebno na planini. Zato mi je najljepše kad njezin brat pazi na nju. Kad je vodi sa sobom i ne pušta samu jer ona usamljena brzo se rasplače. Sunce i kiša u istom trenutku su rijetkost koja isijava dugu. A sve što je lijepo kratko... i slatko se smješka.

Bilo je vrijeme da se ja i moj prijatelj rastanemo. I kako se vrijeme primicalo, a njegova braća i sestra odmicali s mjesta na koje u svega nekoliko vremenskih uzdaha nagrnuše mnogobrojna bliža i dalja nebeska rodbina na čelu s mjesecom, zvijezdama i drugim svijetlećim ukrasima, moj prijatelj mi pokaza mnoga mjesta na kojima je pisala adresa njegova trenutnog boravka. Na jednom mjestu je bila dugačka čak 50 km, napisana rukom jednog velebitskog entuzijasta. A glasila je otprilike ovako:
Vrijeme je tamo gdje čovjek ima vremena.
Ovo sada je tvoje vrijeme!

*Ludo i (njegov pomoćnik)
nezaboravno*

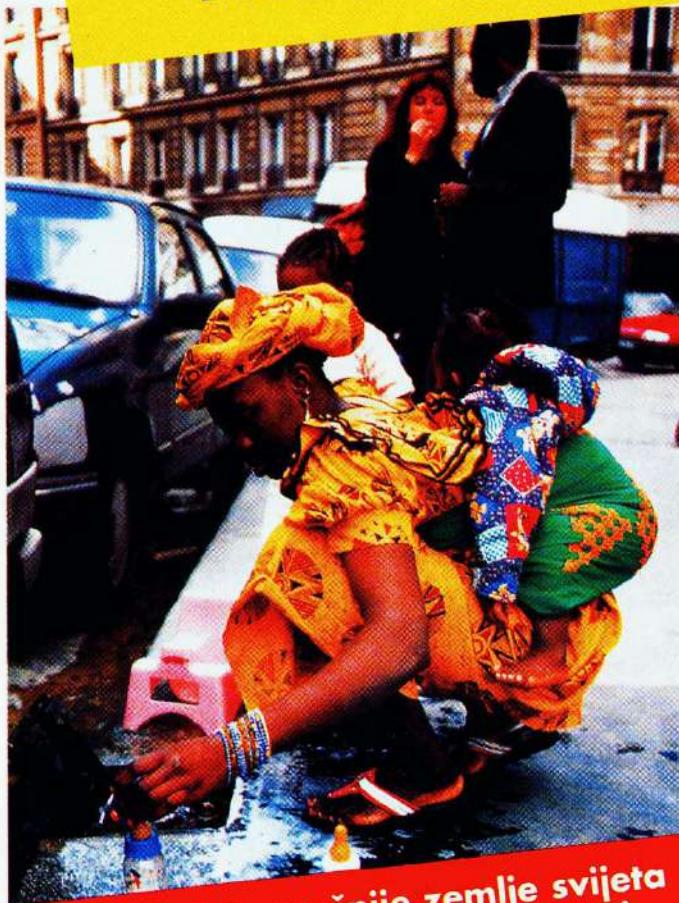

Jeste

... Da u mnogim nerazvijenim zemljama još uvijek postoji diskriminacija spolova. Tako je npr. razlika između postotka dječaka i djevojčica koji ne idu u školu u Jemenu čak 37 %, u Afganistanu, Čadu i Nepalu 28 % itd. Od toga u Europi i Južnoj i Srednjoj Americi mnogo više dječaka nego djevojčica ne ide u školu, dok je u ostatku svijeta situacija obrnuta.

Pripremila:
Zorana Perinčić

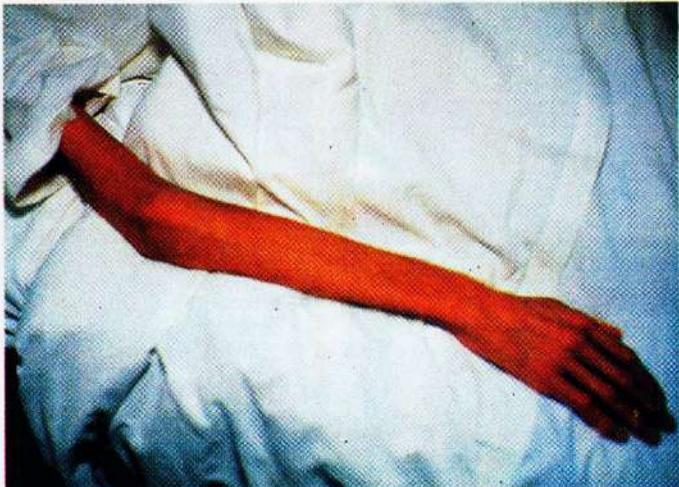
... da su 50-tih godina ovog stoljeća beskućnici bili uglavnom stariji bijeli alkoholičari, dok su danas beskućnici relativno mladi i uključuju mnoga majki i djece

... da su naјsiromašnije zemlje svijeta u Južnoj Aziji (Bangladeš, Indija i Pakistan), u Africi, Bliskom Istoku, Latinskoj Americi i Karibima, te Kina, u kojoj danas oko 50 milijuna ljudi živi na rubu gladi

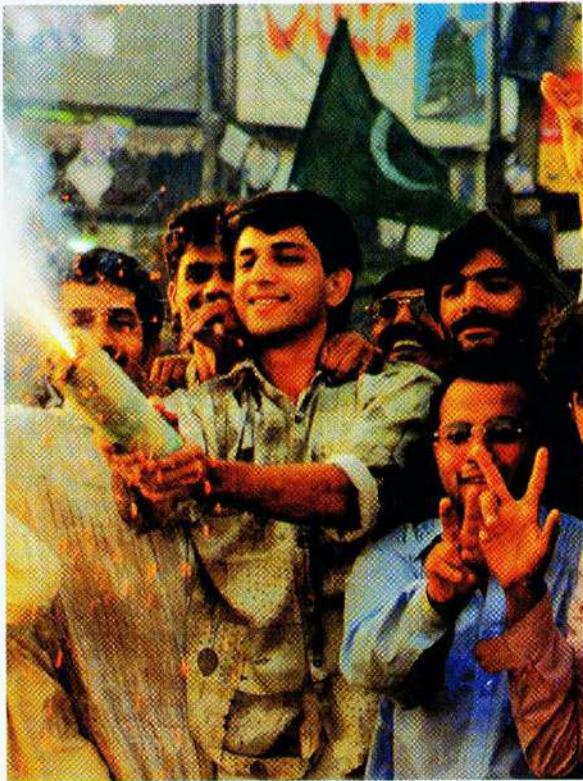
... Da konstrukcije tunela u Kairu ostavljaju po jednu mrtvu osobu svakih kilometar i pol

... Da u Bombaju, u Indiji, "profesionalni" prosjaci zarade do 0.70 US \$ dnevno - dvostruko više od teških radnika. "Profesionalni" zagrebački prosjak zaradi i do 200 kn dnevno. Dakle, do 6000 kn mjesечно.

I SIROMAHU PRUŽI RUKU DA BUDE

Li znali...

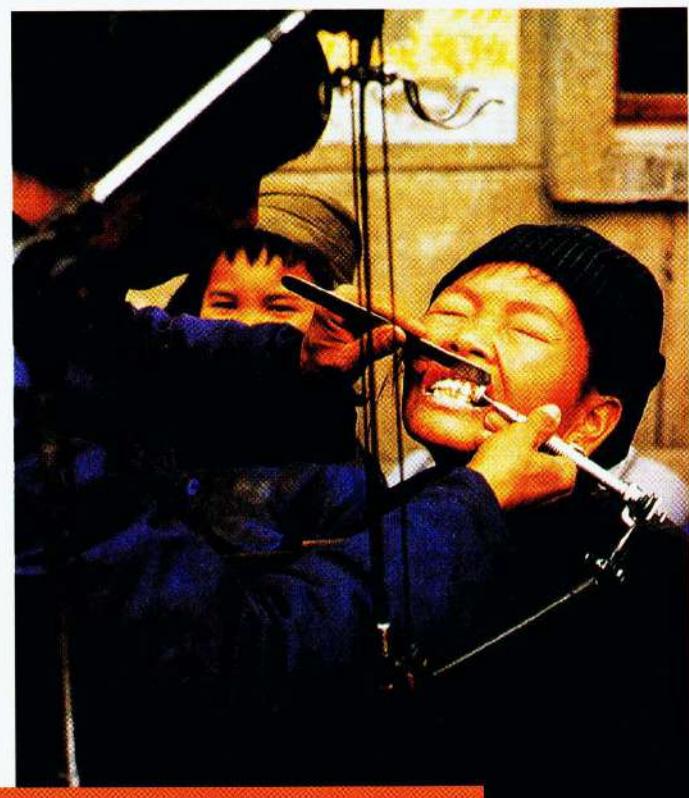

... Da miliardu i 280 milijuna grla stoke koja živi na Zemlji teži oko 24 % njene mase i konzumira toliko hrane koliko je dovoljno da se nahrani miliardu ljudi.

... da će se u vremenu dok pročitate ovu rečenicu 270 djece roditi, a 60 ljudi umrijeti.

... da je u Pekingu prosječna plaća oko 700 yuana, tj. oko 550 kn

... Da kineski zubari u manjim gradovima popravljaju djeci i ljudima zube na ulici. Mjesečna zarada im je između 40 i 60\$.

SAVRŠEN TVOJ BLAGOSLOV (SIR 7,32)

NOVO! NOVO! NOVO!

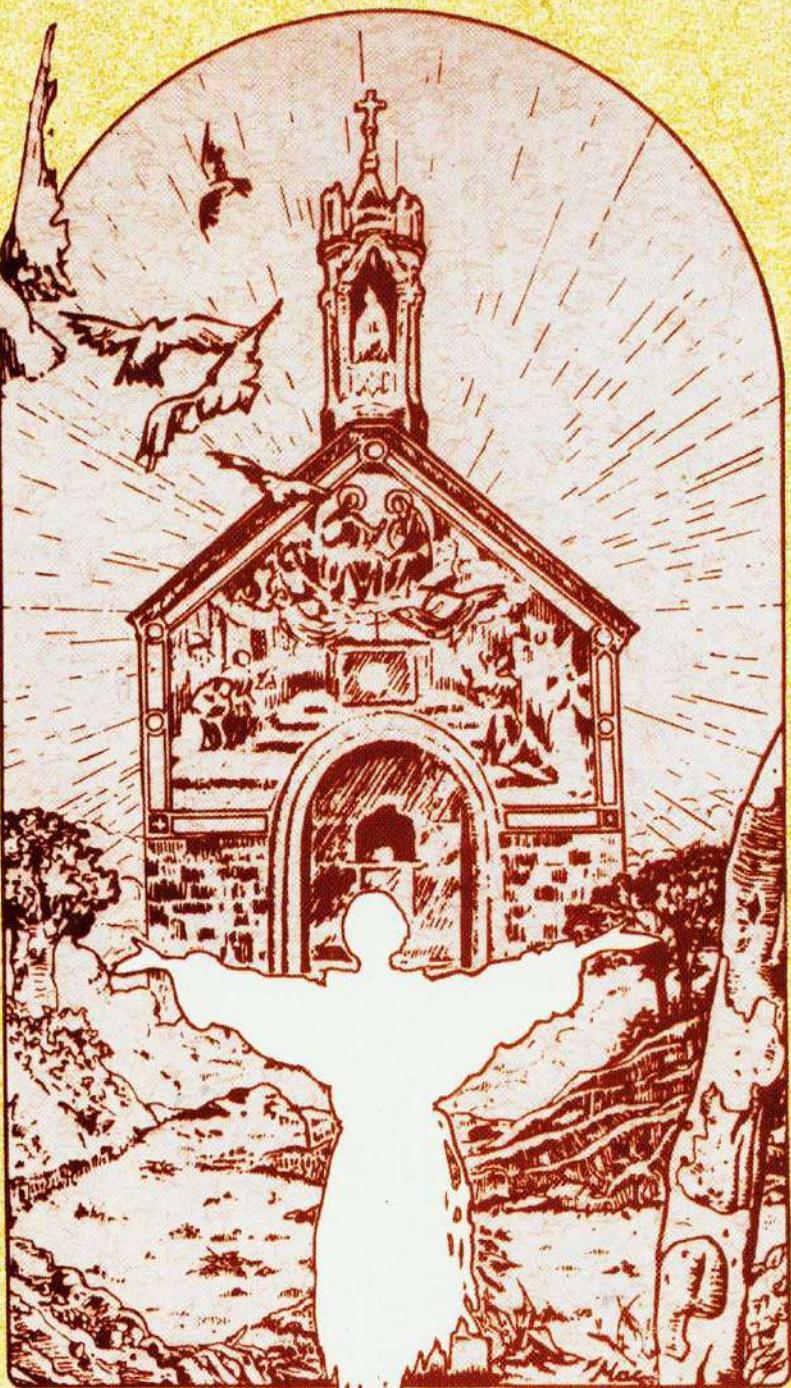
PJESMARICA S NOTAMA

PREKO 500 PJESAMA NA 600 STRANICA

- NAJPOZNATIJE DUHOVNE ŠANSONE,
- PJESME IZ TAIZEA,
- TRADICIONALNE DUHOVNE HRVATSKE PJESME:
adventske, božićne, korizmene, uskrsne, marijanske, kao i pjesme za ostalo vrijeme u godini
- PREPJEVANI I UGLAZBLJENI:
različiti biblijski tekstovi, psalmi, molitve, himni, antifone itd..

CIJENA JEDNOG PRIMJERKA
SAMO 150 KUNA

NARUDŽBE I INFORMACIJE:
FRANJEVAČKA MLADEŽ
(FRAMA)
KAPROL 9, 10000 ZAGREB
TEL./FAX: 01/4814-824
E-mail: frama.centar@ofm.hr

**Služite
Gospodinu u veselju**

Pjesmarica za mlade